

2.5 KOMMUNAL VERKSAMHET

BOSTADSFÖRSÖRJNING

Kommunala mål

Verka för att attraktiva boende- och företagsmiljöer skapas och att befintliga miljöer skyddas och utvecklas. Se även kommunala miljömål- punkt 15 God bebyggd miljö.

Hushållssammansättning

Inom Kalix kommun fanns år 2002 4940 st. småhus, helårsbostäder och 816 st. fritidshus. Totalt finns ca. 5700 småhus varav ca. 14 % utgörs av fritidshus. Antalet bostadslägenheter i Kalixbo uppgår till ca. 900 st. I Kalix bor huvuddelen av befolkningen i egna småhus.

De allmännyttiga bostadsföretagen har i jämförelse med övriga delar av länets kommuner ett förhållandevis litet fastighetsbestånd. Antalet lediga lägenheter i Kalixbo-

städer steg från 1995-2001 från 55 till 117 st. Därefter har antalet lediga lägenheter sjunkit till ca. 40-60 per år vilket motsvarar 5-8 %. Andelen bostadslägenheter i allmännyttiga bostadsföretag har minskat från 773 st. år 1995 till 708 st. år 2003.

Andelen personer per hushåll fördelade sig enligt följande år 1990:

Andel% hushåll efter antal boende i Kalix						
1 boende	2 boende	3 boende	4 boende	5 boende	6+boende	Totalt
34	32,7	14,3	12,6	4,9	1,4	100

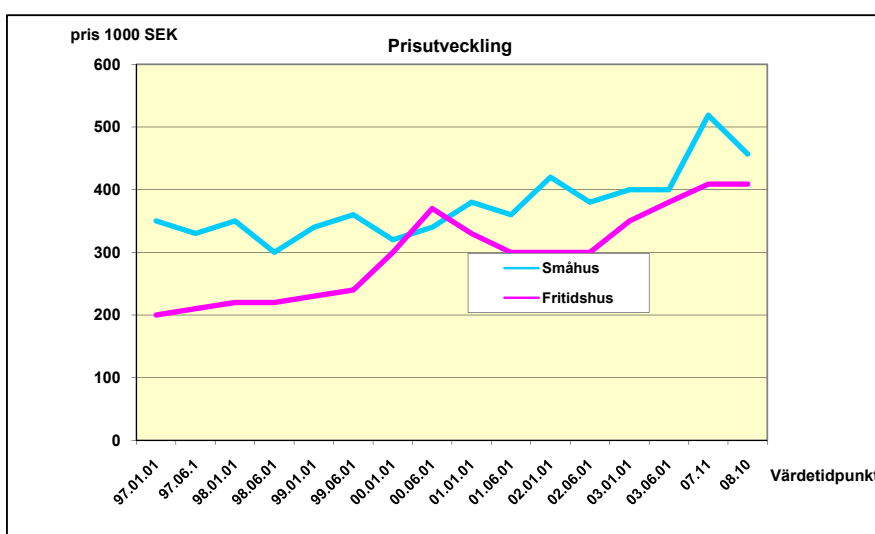
Om motsvarande hushållsfördelning även gäller år 2003 blir utfallet enligt följande :

Antal personer per hushåll. (Kalix har ca 17 700 invånare)						
1 boende	2 boende	3 boende	4 boende	5 boende	6+boende	Totalt
6052	5820	2545	2242	872	269	17800
6052	2910	848	560	174	40	10584

Antalet hushåll

Det innebär att det bor ca 1,68 personer per hushåll i Kalix.

Prisutveckling på privatägda bostadsfastigheter

Källa: Värderingsdata.

Prisutvecklingen på småhus har varit relativt sett svag sedan 1997. Det hänger främst samman med befolkningsutvecklingen. För fritidshus har däremot prisutvecklingen varit bättre. Sedan 1997 har priset fördubblats. Fastighetens läge är den avgörande faktorn för prisbildningen.

Bostadsfinansiering

Den statligt reglerade utlåningen för ny- och ombyggnad av bostäder upphörde vid årsskiftet 1991/92. All långgivning sker sedan dess på den allmänna kreditmarknaden. Banker och andra kreditinstitut beslutar i varje enskilt bostadsprojekt hur mycket krediter som kan beviljas. De tar då hänsyn till produktionskostnaden och vilket marknadsvärde som bostadsfastigheten kommer att få när den är färdigställd. I områden med svag prisutveckling på bostadsfastigheter måste den som avser att uppföra ett egnahem räkna med stor egen insats. Det nya bostadsfinansieringssystemet försvårar bostadsbyggandet i byar och områden som ligger långt från befolkningscentra.

Fastighetsmarknaden

Priserna på villafastigheter varierar stort från objekt till objekt. Den avgörande faktorn för prisbildningen på småhusfastigheter är lägesfaktorn. I Kalix värderas många småhus till över 1 miljon kronor. Medelvärdet på småhusfastigheter var under perioden 07.11-08.10 enligt följande:

Kalix socken	457 tkr SEK
Nederkalix, socken	507 tkr SEK
Töre socken	261 tkr SEK

Källa: Värderingsdata.08

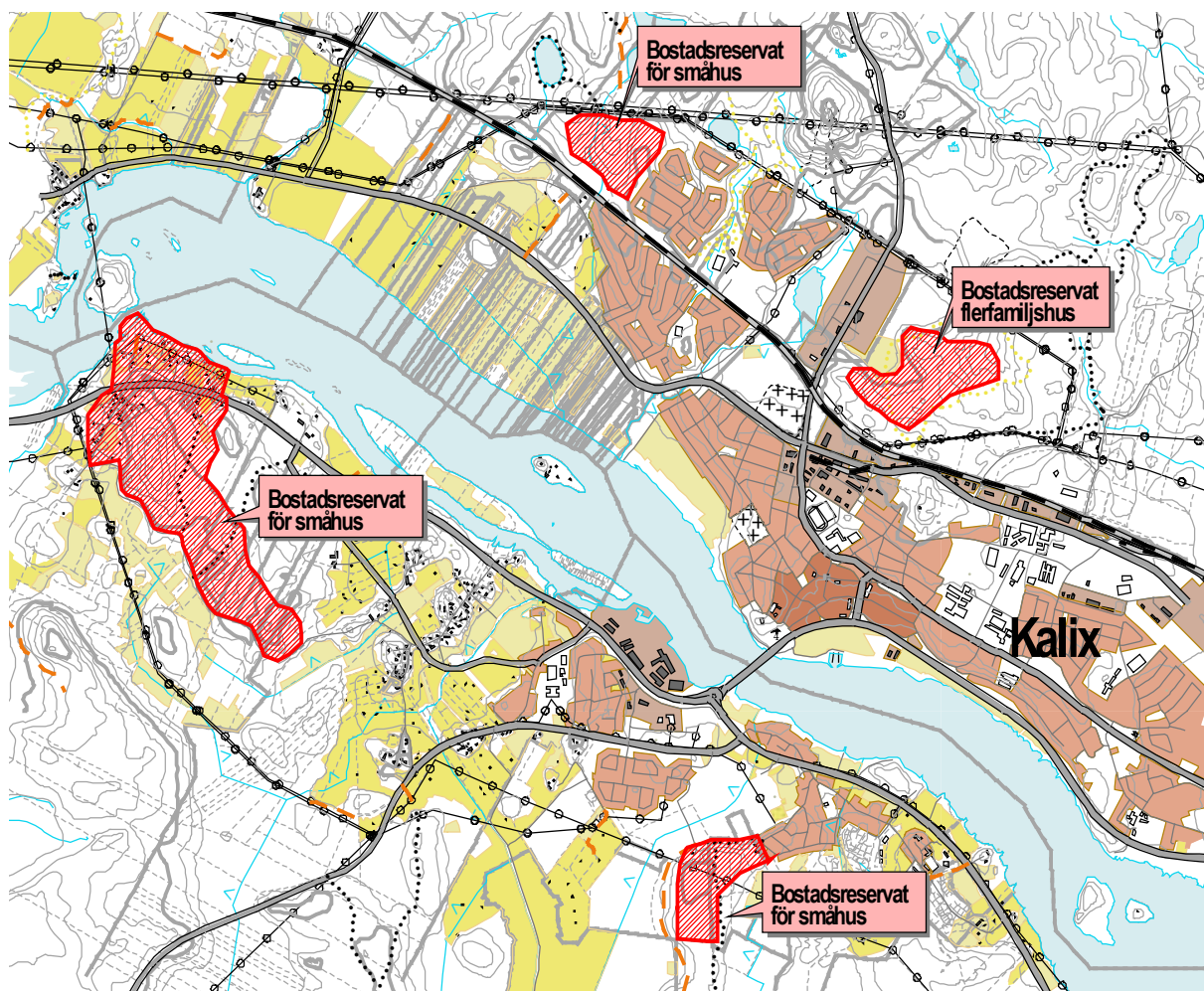
Prisbildningen på villafastigheter styrs av utbud och efterfrågan. Priserna stiger kraftigt på attraktiva tomtplatser, vid vattendrag och tomter med vacker utsikt. För att byggandet av nya småhus skall komma igång krävs en generell prisuppgång på begagnade småhus. Prisdifferensen vid nyproduktion och marknadspriset på befintliga småhus får inte vara alltför stort för att motivera uppförande av nya villor.

Småhustomter

Det finns idag en stor tillgång till lediga tomtplatser i kommunen. De flesta större byarna har tillgång till planlagda bostadsområden som ännu inte blivit utbyggda. I Rolf-Grytnäs finns planlagda bostadsområden som inte alls eller bara delvis är utbyggda. I Töre Bruksbackenområdet finns lediga detaljplanerade tomtplatser. I Nyborg på det gamla sågområdet ligger ett detaljplanlagt område som inte har blivit utbyggt. I Storön finns ett planlagt område färdig att exploateras. I de flesta byar går det idag att få tag på en bostadstomt för den som är villig att investera i ett nytt bostadshus.

Nya bostadsområden i Kalix

För centralortsområdet finns en antagen fördjupad översiktplan upprättad. I planen har mark för nya bostadsområden redovisats. Se karta nedan. Bostadsreservatet

i västra Djuptjärn är ett gammalt område som har hängt med i den kommunala planeringen sedan 70-talet. Kommunen äger markområdet och färdiga skisser finns över hur marken skall disponeras.

Rammelberget är ett tätortsnära friluftområde, där ett naturvårdsavtal har upprättats mellan Skogstyrelsen och märkägaren.

Området norr om Rammelberget har sina största tjänster om Norrbotniabanan byggs och persontrafik initeras. Det blir då lämpligt att flytta järnvägsstation till ett område norr om Rammelberget. Bostadsreservatet ligger då bra till för människor som arbetspendlar till andra kommuner. Bostadsreservatet vid Stråkanäs är mer ett område tänkt att exploateras på lite längre sikt. Delar av området har fin utsikt över Kalixälven. Bostadsreservatet i Grytnäs ligger på en ås med goda markförhållanden, nära golfbanan.

Under senare år har en efterfrågan på centralt lägenhetsboende kunnat märkas. Här behöver kommunen med ändringar i detaljplanen möta det nya behovet.

Kommunala överväganden

Kommunen har en generös inställning till byggande och bosättningar. Kommunen accepterar att nya bostäder uppförs i princip inom hela kommunens yta. Bostadsbebyggelse måste dock lokaliseras till mark som är lämplig för ändamålet med hänsyn till hälso- och störningsrisken, va-försörjningen, grundläggningsförhållanden, trafikförhållanden samt möjligheter att ordna samhällsservice enligt PBL kap 2.

Hälsa och säkerhet måste prioriteras vid bebyggelselokalisering. Nya bostäder får inte lokaliseras i direkt anslutning till de större allmänna vägarna, vid jordbrukscentra med djurhållning, skjutbanor, mark med radonrisk, soptippar o.d. där störnings- och hälsorisker kan uppstå.

Ny bostäder får inte lokaliseras till områden som försvårar driften inom jord- och skogsbruket. Ett skyddsavstånd på 200 meter bör eftersträvas, men undantag kan medges om bostadsbebyggelse redan är etablerad inom den föreslagna skyddszonen. De lokala förhållandena avseende topografi, vegetation, platsens avskildhet, måste vägas in i den slutgiltiga bedömningen vid bygglovprövningen.

Tillkommande bebyggelse i byarna bör anpassas till landskapsbilden och helst inordnas i befintliga bebyggelsegrupper som anknyter till skogsbryn och andra landskapselement. Hänsyn skall tas till kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer. Samråd skall vid behov ske med antikvarisk expertis på läns museet och länsstyrelsen när sådana områden berörs.

Ny bebyggelse bör inte heller lokaliseras till de områden nära älven/havet där risk för översvämning föreligger. Vid behov kan fördjupade studier av översvämningens risk initieras.

Vid bebyggelselokalisering skall anpassning ske till lokalklimatet. Vindutsatta områden, sänkor med kallras o.d. bör undvikas.

Byggrätten inom detaljplanelagda områden bör anpassas till tomtens storlek. Kommunen är positiv till att medverka till planändringar som möjliggör utökad byggrätt för bostäder där de lokala förhållandena är gynnsamma.

Fritidsbebyggelse

Det finns detaljplaner för fritidsbebyggelse utspridd längs hela kusten. Det finns idag många obebyggda tomter men de mest attraktiva tomtplatserna säljs givetvis först. Främst efterfrågas strandtomter. Strandskyddsbestämmelserna försvårar möjligheterna att skapa attraktiva tomtplatser. Många fritidsbostäder funktionsomvandlas till permanentboende. Alla som vill har rätt att bosätta sig i fritidshuset. Kommunen kan endast begränsa byggrätten i detaljplanerna. Många kommuner väljer idag istället att öka den tillåtna byggnadsytan. Konflikter mellan grannar kan dock uppstå när bostäder funktionsomvandlas. Fritidshusområdena kan succesivt ändra karaktär.

I de inre delarna av Kalix och längs Kalixälven råder det motsatta förhållandet, d.v.s. att permanentbostäder omvandlas till fritidshus till följd av avfolkningen.

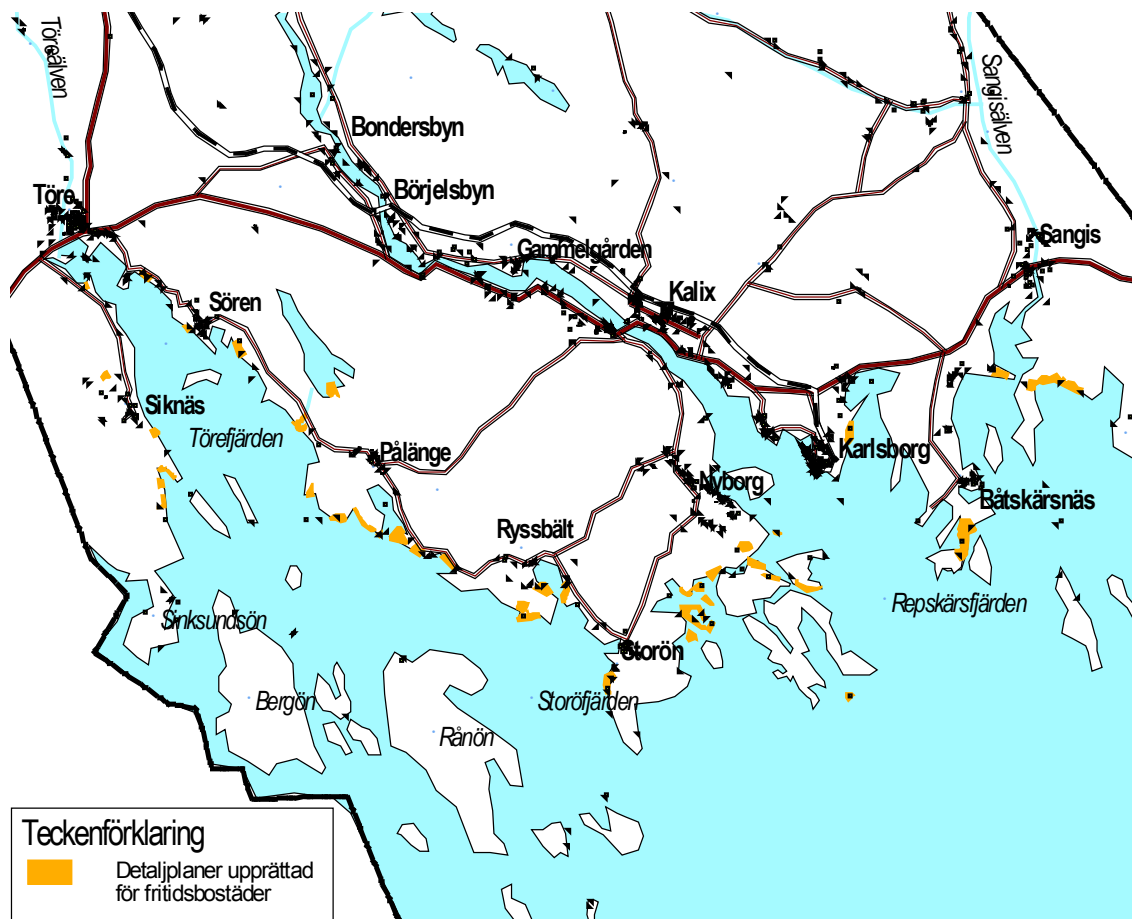
Tidigare studier av bostadsbebyggelsen längs Kalixälven visar att ca. 40% av hus som tidigare nyttjas som året-runtbostäder idag används som fritidshus. Här finns en resurs för framtida permanentboende.

Kommunala överväganden

Kommunen har en positiv inställning till fritidsbebyggelse. Om ny sammanhållen bebyggelse uppstår krävs att detaljplan upprättas.

Enligt tidigare praxis brukade byggrätten i detaljplanen för fritidsbebyggelse uppgå till 80-100 m². Kommunen kan medge att byggrätten får höjas i detaljplaner avsedd för fritidsbebyggelse till maximalt 175 m². Tillåten byggrätt måste dock anpassas till tomtens storlek. Detta kan då innebära att permanentboende uppstår. Vatten och avloppsförsörjningen måste då få en hållbar lösning. Fastighetsägaren får själv ta ansvar för att en godtagbar va-lösning uppnås.

Fastighetsägarna får själva ta initiativ och bekosta planläggningen.

NÄRINGSLIVSUTVECKLING

Kommunala mål

Kalix skall bidra till att underlätta och stärka samarbetet mellan företag i Kalix och med företag utanför vår kommun. Kommunen skall vara en aktiv part i samverkan med företagen, arbetsförmedlingen och andra aktörer inom området näringslivsutveckling. Vi skall medvetet arbeta för att utveckla befintliga branscher men också ha fokus på att identifiera nya tillväxtområden. Utvecklingen av handeln som bransch finns antaget som ett av kommunstyrelsens mål liksom prioritering av elektronik-, verkstads- och träindustri samt besöksnäring.

Planförutsättningar Näringsliv

Antalet sysselsatta i Kalix kommun uppgick år 2005 till 7 238 personer. Merparten av arbetsplatserna ligger inom tätortsområdet. Antalet sysselsatta har minskat med 24 % mellan 1985 och år 2002.

Kalix näringsliv har sin grund i basnäringarna och då framför allt inom skogsindustrin. Kommunen har också starka traditioner inom verkstadsindustrin. Branschen har haft samma utveckling som i övriga landet dvs med ett minskat antal sysselsatta. Nya arbetstillfällen har dock tillkommit och då främst inom tjänstesektorn. Dessa nya arbetstillfällen har starkt bidragit till att skapa den bredd i näringslivsstrukturen som kommunen kan uppvisa. Senast i raden av etableringar inom tjänstesektorn är företaget Carefone och Medhelp som arbetar med sjukvårdsrådgivning åt vissa landsting och privata företag.

Ett annat exempel på företag inom tjänstesektorn är Kalimo som expanderat kraftigt sedan starten. Elektronikbranschen med cirka 10 företag har utvecklats så att vissa av företagen kan anses ligga mycket långt framme inom teknikutvecklingen och det första ip-baserade trygghetslarm kommer från ett företag i Kalix.

Den offentliga sektorn med Kalix kommun och Kalix sjukhus som stora arbetsplatser är naturligtvis viktiga för vår kommun.

Billerud Karlsborg med cirka 450 anställda är den största privata arbetsgivaren. Andra stora arbetsplatser är, Borö pannan, HT svarv, Partab Kalix Tele 24, Silja Line, Medhelp, Rolfs Såg, Englundsgbygg, Samhall, Konsum Norrbotten m.fl.

Kommunala överväganden

Kommunen skall aktivt bidra till att att industrimark finns tillgänglig när behov uppstår. Dessutom bistå med lokaler genom det kommunala fastighetsbolaget KIAB. I Kalix samt i de större byarna finns idag detaljplanerad mark för industriverksamhet. Vid behov skall kommunen iordningsställa mer industrimark. Kommunen skall vara restriktiv mot att bevilja bygglov för bostäder där risk för konflikter mellan boende-näringsverksamhet kan uppstå.

Kommunen avser att fortsätta utveckla Kalix centrum. Mer kontor, handel och arbetsplatser bör skapas i Kalix centrum.

Kommunen skall vara aktiv i det internationella, nationella och lokala arbetet med utbyggnaden av infrastruktur i regionen. Det är av stor betydelse att Botniabanan färdigställs och en totalutbyggnad sker för att skapa förutsättning för en fortsatt positiv utveckling av basindustrin i synnerhet och näringslivet generellt. En utbyggnad av Norrbotniabanan från Umeå till Haparanda skapar förutsättningar för en bredare arbetsmarknad med ökad pendling vilket är nödvändigt om arbetstagare att kunna förflytta sig enkelt, snabbt och miljöriktigt.

OMSORG OCH UTBILDNING

Kommunala mål

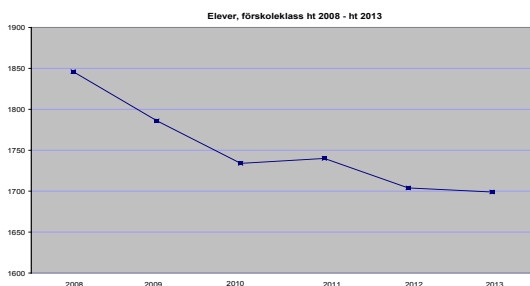
Socialtjänsten skall bedriva omsorg som ger förutsättningar till att leva ett självständigt liv. Särskilda boenden skall vara av god kvalitet och ge trygghet för den enskilda. Vård och behandling skall ske inom kommunen. Förbättrat omhändertagande av psykiskt sjuka genom förbättrat boende och samverkan med den specialiserade psykiska vården.

Kalix kommuns skolor ska ge varje elev förutsättningar att uppnå goda resultat i skolan. Vi startar det livslånga lärandet i förskolan och arbetar för att varje elev ska genomgå gymnasieskolan med minst godkända betyg. Utbildningsnivån i samhället skall öka och samarbetet med företag, andra utbildningsaktörer och grannkommuner skall öka inom utbildningsområdet. Kalix UniverCity skall vara ett kunskapscentrum med kvalificerad yrkesutbildning, högskoleutbildning och forskning.

Förskola, grundskola, gymnasieskola samt vuxenutbildning

Under planperioden minskar åldersklasserna som börjar gymnasieskolan med ca 20 elever per år, från ett snitt på 210 födda 1993 till att det har fötts 157 barn, 2007. Grundskolan stabiliseras kring 160 elever per årskull, dvs kring 1600 elever mot 2200 elever i början av förra planperioden. I slutet av planperioden är födelsetalet nere på 150 födda. Under planperioden får detta konsekvenser för både skol- och förskolestruktur. Under denna planperiod bör skolstrukturen anpassas till det nuvarande elevtalet. Etableringar av fristående för- och grundskolor påverkar den kommunala planeringen.

Elevutveckling

För gymnasieskolan kommer det vikande elevunderlaget att märkas i slutet av planperioden. Det medför att gymnasieskolan måste se över sitt programutbud och arbeta för att ta emot fler elever från andra kommuner.

Underlaget för förskolan är vikande och det märks i första hand i byarna runt centralorten. Det vikande barnafödandet ger långsiktiga effekter på skolstrukturen i kommunen. Under 2008 har skolorna i Morjärv och Vitvattnet lagts ner.

Furuhedsskolan är den kommunala gymnasieskolan i kommunen. Gymnasieskolan samarbetar med ett antal offentliga utbildningsanordnare och med Naturbruksgymnasiet. Naturbruksgymnasiet bedrivs i landstingets regi. Det finns inget fristående gymnasium i Kalix.

Kalix Univercity kunskapscentrum för vuxna i Kalix Folkets hus, ligger i centrala Kalix.

Där finns den kommunala vuxenutbildningen, svenska för invandrare, kvalificerad yrkesutbildning och möjlighet till studier på högskole- och universitetsnivå.

Kalix Folkhögskola bedriver utbildningsverksamhet inom estetiska ämnen, media och design.

Omsorg om äldre och funktionshindrade

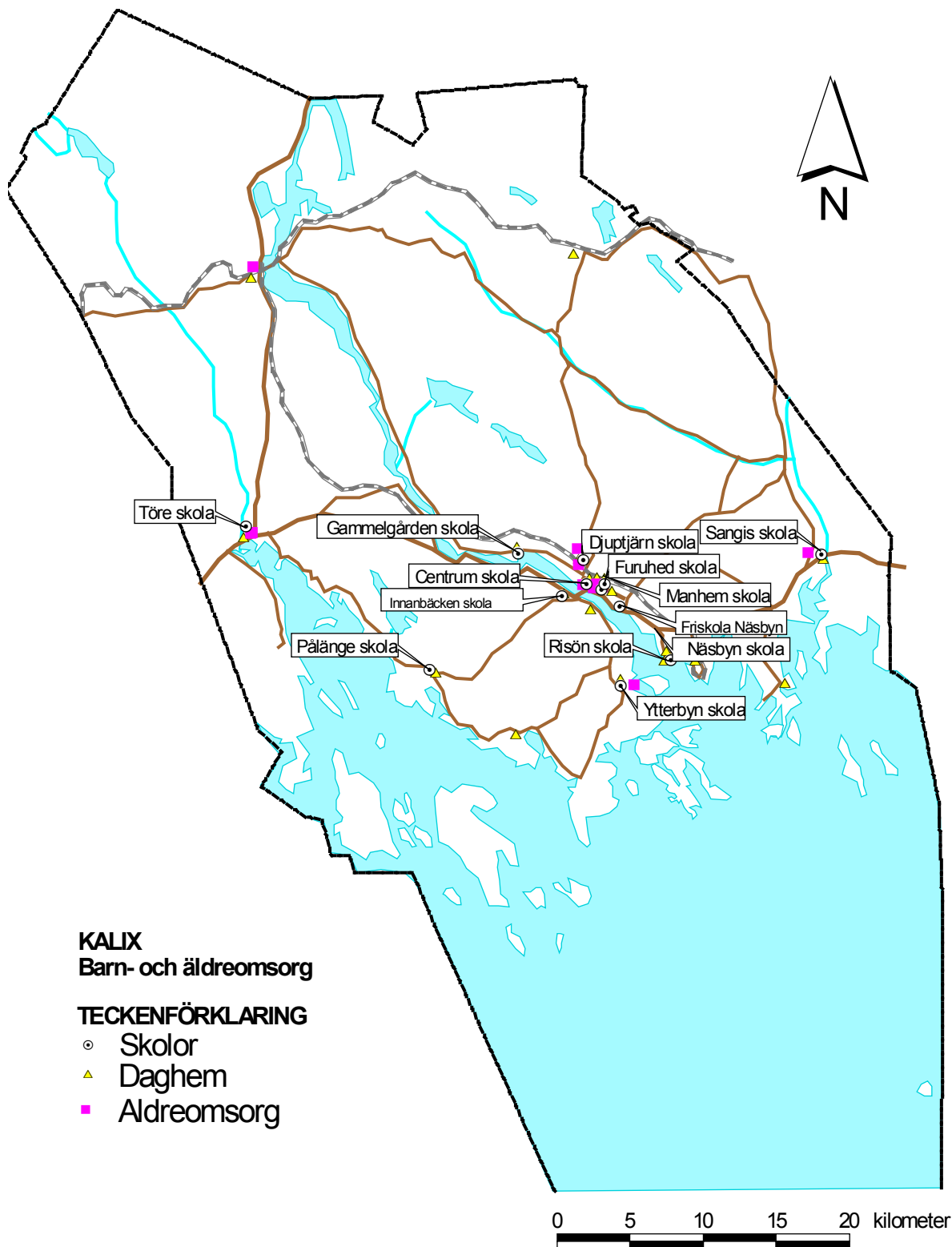
Särskilda boenden enligt Socialtjänstlagen

Kristallgården, Kalix	24 platser
Gärdet, Morjärv	6 platser
Sjövillan, Nyborg	11 platser
Ångsgården, Sangis	9 platser
Hemgården Töre	24 platser
Rönngården	67 platser
Rosengården	30 platser
Skogsglantan	37 platser
Näsbygården	52 platser
Psykatriboende	6 platser

Avlastningsplatser finns i Töre 2pl samt i Rosengård 2 platser.

Särskilda boenden enligt LSS

Djuptjärns gruppboende	8 platser
Ripans gruppboende	5 platser
Järpens gruppboende	6 platser
Jungfruns gruppboende	5 platser
Lejonets gruppboende	7 platser
Vårdshuset särsk. boende	10 platser
Torslängans gruppboende	5 platser

TURISM OCH FRITID

Kommunala mål

Kalix kommun ska stödja och skapa förutsättningar för våra aktörer inom turism och besöksnäringen, att utvecklas enskilt och/eller tillsammans. På långsikt ska besöksnäringen bli en betydande tillväxtmotor för kommunen i stort och för hela Norrbotten. För att öka Kalix kommuns attraktionskraft är det viktigt att stärka våra varumärken; Kalix löjrom och Kalix – där "Den outbyggda" älven möter havet. Kalix ska vara en attraktiv kommun att leva, besöka och verka i för människor och företag!

Planförutsättningar turism och fritid

År 2007 omsatte besöksnäringen i Kalix kommun 171 miljoner, vilket i sin tur ledde till arbetstillfällen för 132 personer. Det är inte bara logianläggningar och upplevelseföretag som tjänar på de besökare som kommer till kommunen. Shoppingomsättningen blir 31 miljoner och livsmedel 22 miljoner.

I Kalix finns en Turistbyrå i centrala Kalix och en turistinformation i Töre. Turistbyrån i Kalix är placerad i Galleria Kalix och är året runt öppen. Turistinformationen ligger i knutpunkten E4/E10 i Töre, denna drivs på helårs entreprenad av Shell.

- I Kalix kommun är ca. 5,7 % sysselsatta inom upplevelse-näringen. Inkomst per invånare från besökare i Kalix var 1999 endast 607 SEK vilket endast motsvarar 1/3 av vad besökare spenderade i Piteås kommun.
- I Kalix finns flera campingsplatser. Kommunen håller just nu på att utveckla Kalix strandängar för att för både turistnäringen och som ett närrekreativområde för kalixborna.
- Av de drygt 200 föreningar och organisationer som finns inom kommunen har mer än hälften anknytning till sport, idrott och friluftsliv. I motsats till övriga Sverige är mer individuella idrotter på frammarsch i kommunen. Golf och snowboard är idrotterna som växer mest. Av övriga föreningar har många anknytning till kulturell verksamhet.
- *Skärgårdsområdet* upp till E4 är upptaget i Miljöbalken som riksintressant för turism och rörligt friluftsliv. I Miljöbalken påpekas att behovet av områden för friluftsliv i närheten av tätorter särskilt ska beaktas. Rudträskområdet är ett värdefullt rekreativområde i närheten av Kalix tätort.
- *Badplatserna* med omgivning uppräknade nedan samt markerade på kartan på vidstående sida är av stort intresse för nationell turism och rörligt friluftsliv:

1. Vitträsket
2. Yttreträsket
3. Övermorjärv
4. Råktjärvanden
5. Avasundet
6. Storöns havsbad
7. Stora Lapträsket

8. Storträsket, Grubbnäsudden
9. Lillträsk
10. Bjumisträsket
11. Frevisören
12. Halsön
13. Huvön/Näverön
14. Renskär

Kalixälven är av stort värde för fritidsfiske, rörligt friluftsliv och turism. Älven hyser ett vildlax och havsöringbestånd. Ett bra sportfiske efter gädda och abborre finns i hela kommunens skärgård. Att dra not och fiska med håv är en mycket gammal tradition i byarna längs Kalix älv. Det är endast i de nedre delen av älven som det förekommer. I kommunen finns gott om fiskesjöar, se nedan samt karta på vidstående sida:

- Metträsket
- Djuptjärn
- Metträsktjärn
- Bergtjärn
- Stjikutträsket
- Rågravträsket
- Djupträsket

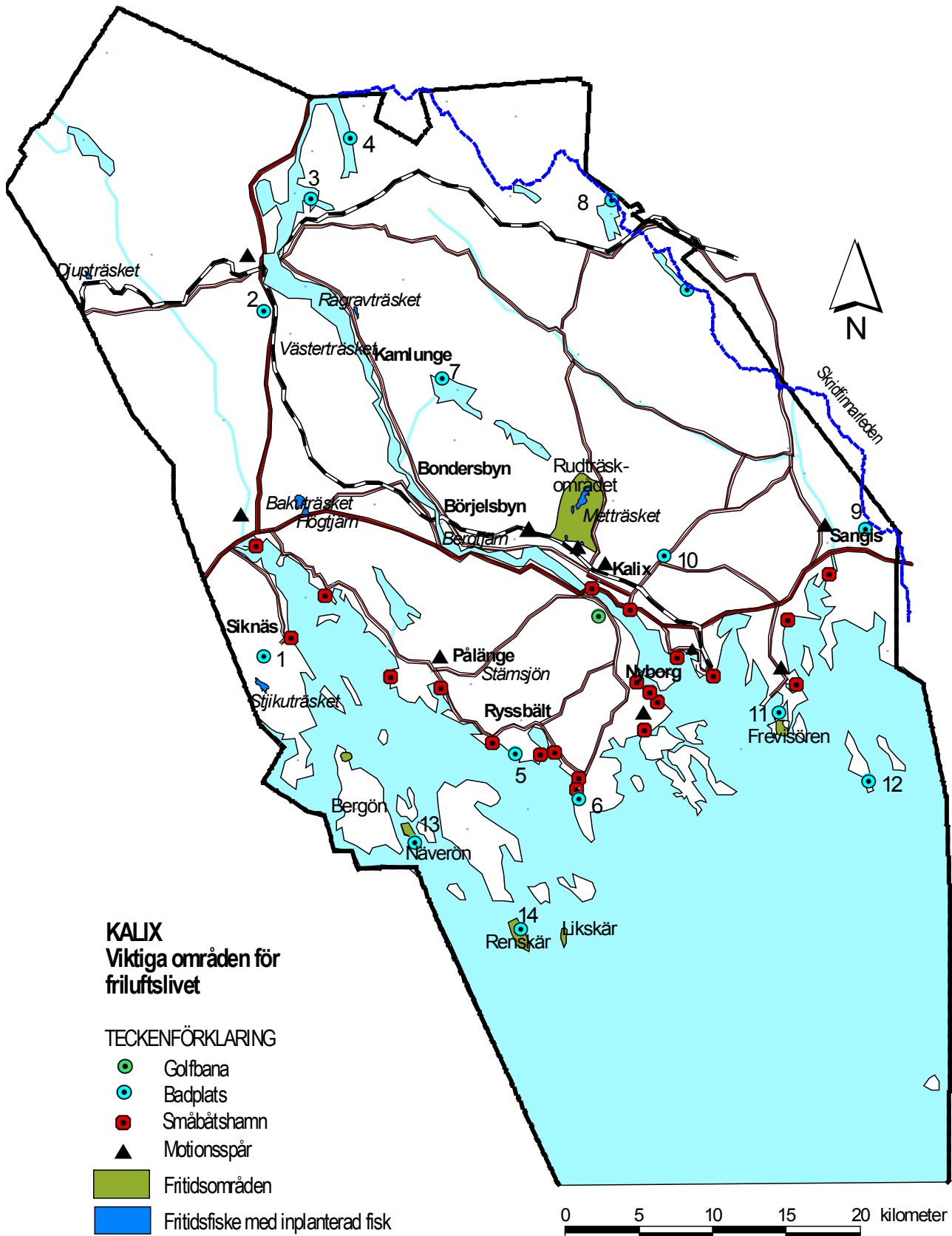
Öarna *Lixskär, Bergön, Stora Huvön, Näverön* och *Renskär* är viktiga för friluftslivet och besöksnäringen och bör bevaras så opåverkade som möjligt. Andra områden som är betydelsefulla för turism och fritid:

- Kalix golfbana, Rudträskbacken, Granåbacken

Från svunna tidsepoker finns bevarat värdefull kulturhistoria på olika håll inom kommunen. De museilokaler och kulturanläggningar som finns i kommunen är bl.a:

- Hyttgården i Töre
- Englundsgården i Kalix
- Fiskemuseet vid Kalixbron
- Sågverksmuseum vid Filipborg
- Flottningsmuseum på Vassholmen
- Fattenborg
- Gårdsmuseum Bjumisträsk
- Kalix kopparbruk
- Kvarngården, Björkfors
- Beredskapsmuseum i Marieberg

På initiativ av Svenska Turistföreningens Kalix- och Haparandakrets har Skridfinnarleden, en vandringsled iordningställt längs den gamla handelsvägen som följer isälvsavlagringen mellan kusten och Överkalix. Under de senaste fem åren har leden successivt byggts ut och är i nuläget uppmärkt mellan Sangis (Lillträsket) och Råktjärv.

Snöskoterleder

Snöskotern är främst ett hjälpmedel för att ta sig ut i naturen vintertid, för turåkning, och för att kunna nå avsides liggande fritidshus och fiskevatten. Snöskoterturismen kan i framtiden bli betydelsefull, särskilt för glesbygdskommuner med stora obebyggda naturområden med rik tillgång till fiskevatten. Snöskotern är också ett betydelsefullt nyttfordon inom jord- och skogsbruket för transporter av olika slag.

SNOFED (Sveriges Snöskoterägares Riksorganisation) är en rikstäckande organisation för snöskoterklubbar i landet. Lokalt finns ett flertal snöskoterklubbar. I Kalix organiseras snöskoterverksamheten av Kalix-, Sangis-, Pålänge- och Nyborg skoterklubb.

Skoterklubbar gör ett värdefullt arbete för att organisera och utbilda skoteråkarna. Klubbarna arbetar också med att bygga ut och underhålla snöskoterlederna.

Snöskoteråkning i den fria naturen har ofta, bland skoteråkare, betraktats som en del av allemansrätten. Allemans-rätten är dock ingen lagreglerad företeelse utan det är en

sedvanerätt. Allemansrätten innebär dock inte någon rätt att få färdas med motordrivna fordon över privatägd mark utan markägarens tillstånd. Allemansrätten kan inte heller åberopas för organiserade turer eller andra former av friluftsliv.

Den lagstiftning som främst reglerar skotertrafiken är **Terrängkörningslagen** och **Terrängkörningsförordningen**. Terrängkörningslagen främsta syfte är att skydda mark och förhindra skador på vegetation samt minska risken för störningar på fauna och rörligt friluftsliv. Terrängkörningslagen anger ett generellt förbud att framföra motordrivna fordon på barmark, snötäckt skogsmark

med plant- och ungskog om det inte är uppenbart att körning kan ske utan risk för skador på skogen. Körning får inte heller ske på snötäckt jordbruksmark såvida detta

inte kan ske utan risk för markskador. Som barmarkskörning räknas också sådan körning som innebär att fordonet kommer i kontakt med marken något som ofta inträffar vid körning på för tunt snötäcke eller vid lös snöföre.

Skotertrafiken kan ibland uppfattas som störande för andra grupper och orsaka skador på marken för jord- och

skogsbruket samt rennäringen. Skador på vegetationen är en följd av lagöverträdelse eftersom skoteråkning inte

får ske på mark med ungskog och för tunt snötäcke.

Körning på oplogade skogsbilvägar kan innebära stora

problem för skogsägaren om vägen skall brytas upp på vårvintern. Det packade skoterspåret innebär också ökade besvär och kostnader när vägen skall plogas. Körningar i dikesbottnar och slänter ger ofta problem med svallisbildning och igentäppta vägtrummor med skador på vägkroppen som följd.

Skador på åkermarken består av att tjälldjupet ökar när snön packas till följd av snöskoteråkning. Det ger en senare tjällossning som kan innebära minskad skörd. Dräneringen kan också försämrats om skoterspår placeras i nederkant på åkern. Om tjälldjupet ökar försämrats dräneringsförhållandena på vårkanten och vårbruket kan därmed försenas. Idag är många åkrar täckdikade och skoteråkning vid utloppsroren från täckdikningssystemen kan kraftigt försena dräneringen av åkermarken. Tillfarten till en åker som har trafikerats av snöskoter kan få ett betydligt större tjälldjup. Tjällossning och vårbruk kan då sammanfalla vilket kan innebära betydande transportproblem för jordbruket under den mest intensiva perioden.

Skotertrafiken bör kanaliseras längs vissa stråk. För att öka trafiksäkerheten, minska konfliktriskerna med andra sektorsintressen, samt att utveckla skotertrafiken i största allmänhet behövs ett väl utvecklat ledsystem. Nätet bör vara variationsrikt, kommundäckande och ge goda valmöjligheter för skoteråkaren.

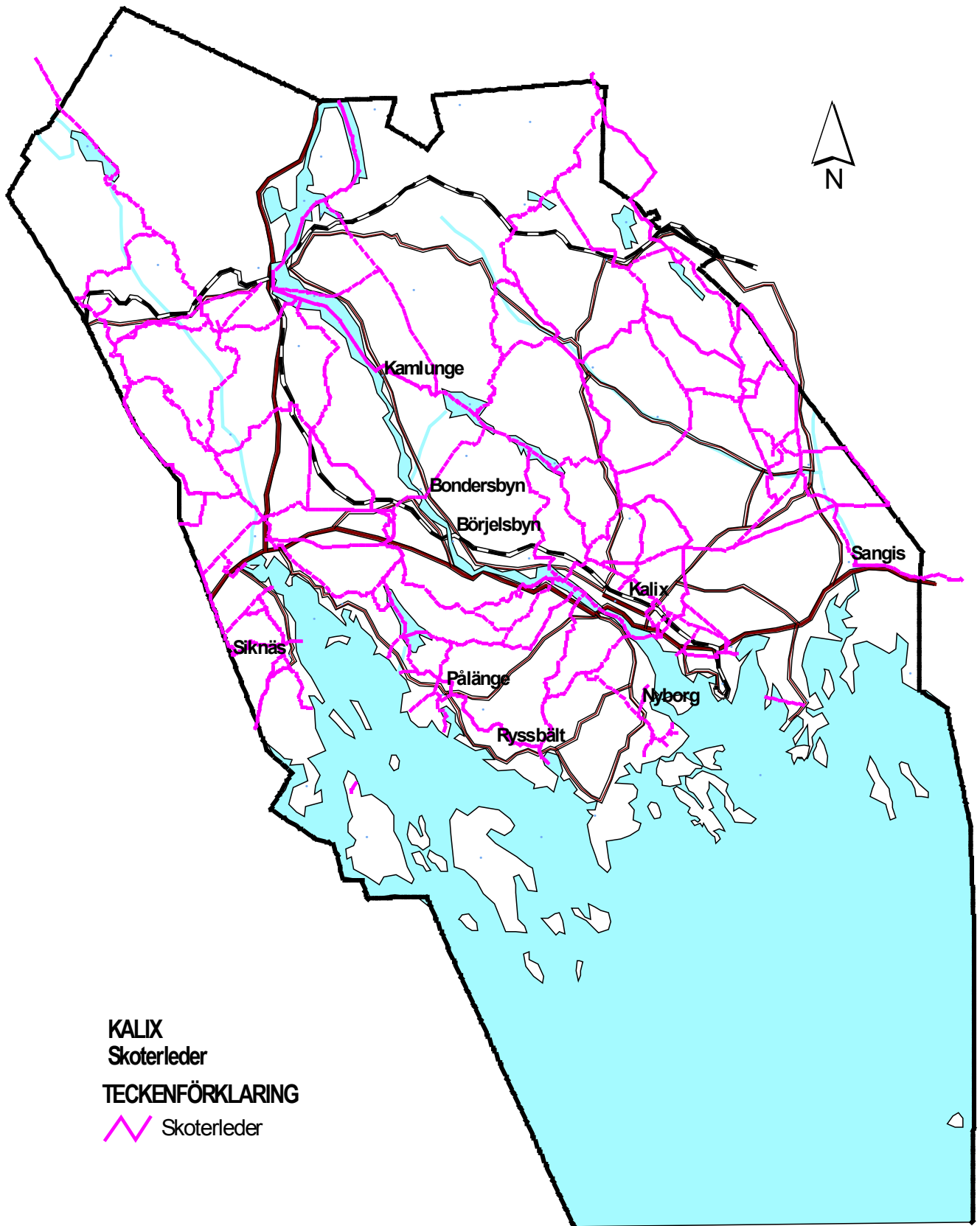
Kalix har ett bra och väl utbyggt skoterledssystem som sträcker sig genom hela kommunen. Lederna ansluter till nät som finns uppbyggt i angränsande kommuner.

På vidstående karta redovisas nuvarande snöskoterleder. Vid utbyggnader av nätet skall samråd ske med Länstyrelsen, Vägverket och samebyarna.

Kommunala överväganden

Kommunen är allmänt positiv till snöskotertrafiken men om bullerstörningar eller andra olägenheter uppstår kan kommunen komma att ingripa i syfte att minska olägenheterna. Kommunen verkar för att minska snöskotertrafiken i tätorterna där konflikter kan uppstå.

KALIX
Skoterleder

TECKENFÖRKLARING

 Skoterleder

0 5 10 15 20 kilometer

VATTEN OCH AVLOPP

Kommunala mål

Vattenskyddsområden med fastställda skyddsföreskrifter skall vara fastställda för samtliga kommunala vattentäkter senast 2010. Inom områden som har höga naturvärden eller tjänar som vattentäkter får ingen ny täktverksamhet etableras.

Planförutsättningar vatten och avlopp

Alla vattentäkter i kommunen är grundvattentäkter. Morjärvsåsen försörjer Övermorjärv, Kålsjärv, Kalix, Sangis, Lappbäcken och Båtskärsnäs med vatten från kommunala vattenverk. Därutöver finns det ett antal enskilda brunnar som får vatten från denna ås. Överkålixåsen går över Lombenområdet och ned mot Säivisnäs. Boende invid denna ås försörjs med grundvatten härifrån. En grusås som går över Rörbäck försörjer Töre med omnejd med vatten.

I de flesta större byar eller samhällen finns kommunala reningsverk, totalt 13 st., se karta bredvid samt tabell nedan. Därutöver finns 16 st. kommunala slamavskiljare av varierande storlek.

Kalix avloppsreningsverk är det största reningsverket i kommunen. Detta verk har byggts ut 1996 med ett biologiskt reningssteg.

Bland de övriga reningsverken pågår en översyn. De flesta av de mindre avloppsreningsverken är från 70-talet. Totalt uppges 510 personer vara anslutna till de 16 kommunala slamavskiljarna som finns på olika platser runtom i kommunen. De flesta av dessa saknar ytterligare reningssteg efter slamavskiljaren. Detta medför en mycket bristfällig rening som inte kan anses acceptabel.

Arbetet med att förbättra reningen av avloppsutsläpp från slamavskiljarna pågår enligt upprättad tidplan. Arbetet beräknas vara avslutat 2011.

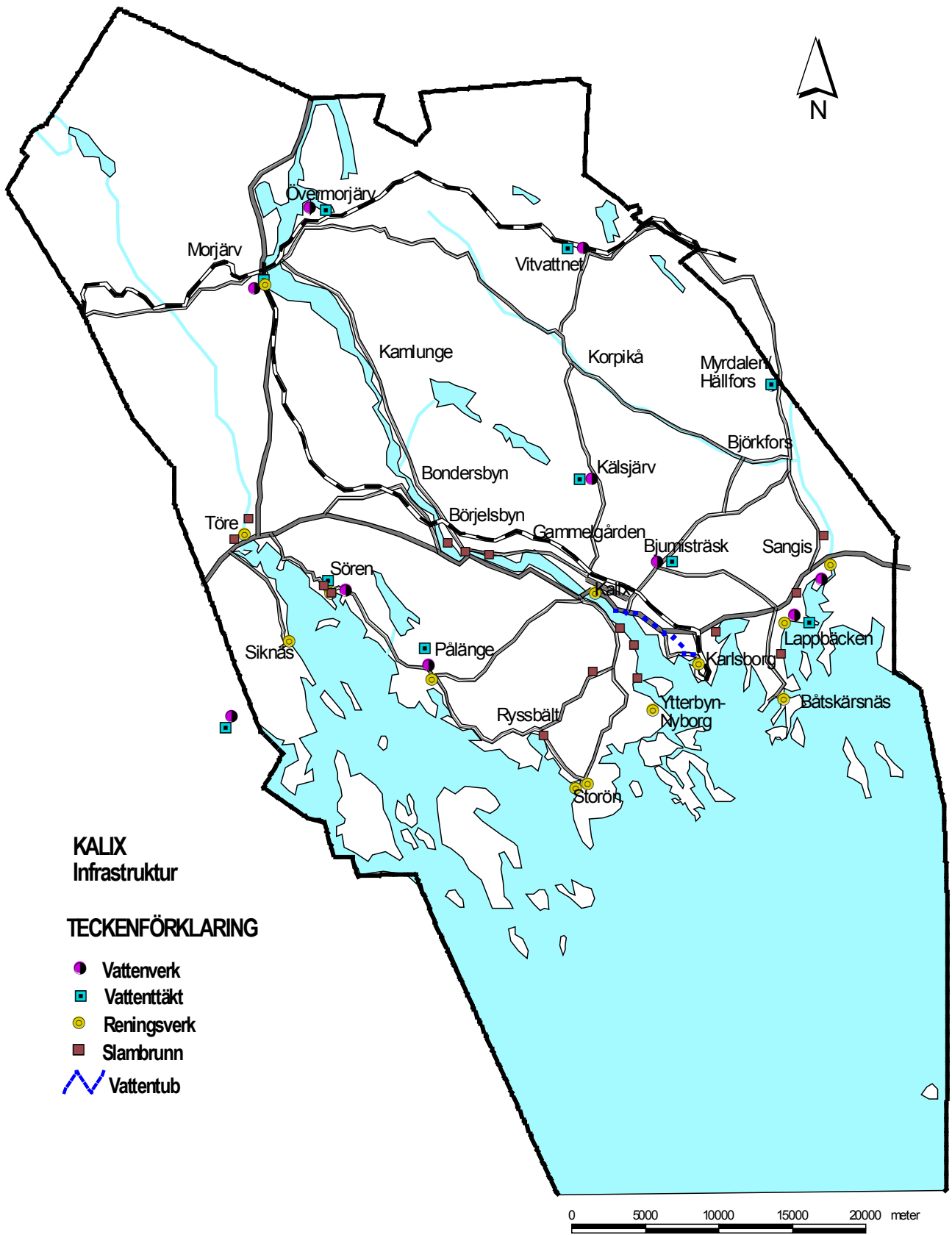
Vattenverk	Personenheter	Prod. vatten 2007
Kalix	13 600	1 404 770 m ³
Kilnäset	1 280	139 697 m ³
Kålsjärv	50	2 520 m ³
Morjärv	442	31 391 m ³
Övermorjärv	72	3 299 m ³
Myrdalen	301	14 212 m ³
Rörbäck	1 610	168 637 m ³
Sören	130	9 159 m ³
Påläng	389	26 909 m ³
Vitvattnet	32	2 357 m ³

Reningsverk	Anslutna personer
Båtskärsnäs	409
Kalix	
Karlsborg	1900
Lappbäcken	148
Morjärv	453
Pålänge	360
Sangis	717
Siknäs	145
Storön 1	120
Storön 2	
Sören	124
Töre	1400
Ytterbyn	1343

Kommunala överväganden

Kommunen kommer att vägra bygglov när det innebär att risk för att kommunala vattentäkter kan förorenas. Detta gäller särskilt området vid Bjumisträsk eftersom den vattentäkten är av sådan central betydelse för kommunen.

Nya bostäder bör inte beviljas i närheten av avloppsreningsverk pga risk för besvärande lukt och spridning av bakterier.

AVFALL

Kommunala mål

- Minst de av riksdagen fastställda nivåerna för återvinning av glas, plast papper, metall etc. ska uppnås.
- Avfallsmängden och avfallets miljöfarlighet skall minska parallellt med att återvinningen och återanvändning ökar.
- Slammet från de kommunala reningsverken eftersträvas att ha en sådan kvalitet att det utan risker kan användas inom jordbruket.
- Ingen deponering av kärnavfall i kommunen.

Planförutsättningar avfall

Enligt Miljöbalken kap. 15 , 11 § skall varje kommun upprätta en renhållningsordning med tillhörande avfallsplan. Kalix kommun har utarbetat en avfallsplan. Avfallsplanen ska revideras vart 4:e år.

Ingen deponering av avfall sker fr.o.m. 1 januari år 2009 vilket innebär att Kalix kommun framöver blir avsändarkommun avseende avfall.

PRODUCENTANSVAR

Med producentansvar menas att den som producerar en vara också skall ta hand om den när den inte längre används för sitt ändamål. I Kalix kommun sköter FTI, med underentreprenörer, insamlingen av papper, plast och metall. En viss insamling sker med kärl vid flerbostadshus. Allpappret samlas in vid 20 st. återvinningsstationer för att sedan köras till pappersbruk i Piteå, Norrköping och Örebro. Svensk Glasåtervinning ansvar genom sin entreprenör insamlingen av glas. Det insamlade glaset körs sedan till Hammars glasbruk i Askersund för återvinning.

Plasten återvinns i två fraktioner, mjukplast och hårdplast. Mjukplasten körs, av entreprenörer till Umeå för förbränning och hårdplasten till Strömsbruk i Hudiksvall för tillverkning av bl.a. måltavlor för sportskytte.

Metallen körs till Luleå för mellanlagring/återvinning.

HUSHÅLLSAVFALL

Organiskt komposterbart avfall körs till Norrlands jord Sunderbyn för kompostering. Brännbart avfall körs till Boden för förbränning. Hem elektronik/kyl-frys/vitvaror samlas och omhändertas av huvudmannen Elkretsen AB. Grovavfall kan av hushållen själva lämnas vid sorteringsrampen på Kalix avfallsanläggning.

FARLIGT AVFALL FRÅN HUSHÅLLEN

Kommunens mål:

- Allt farligt avfall skall insamlas.
- Mängden producerat farligt avfall skall minskas genom förbättrad information om utbytesprodukter.

Det farliga avfallet från hushållen samlas in vid avfallsstation på miljöstation vid Kalix avfallsanläggning och mellanlagras där innan det skickas vidare till destruktion.

Kommunens renhållningsentreprenör mellanlagrar det insamlade farliga avfallet från verksamheten för senare transport till destruktion eller återvinning. Kalix nuvarande entreprenör har valt en ny plats för mellanlagring av återvinningsmaterial. Området ligger ca. 2, 8 kilometer norr om Kalix centrum vid Vitvattenvägen.

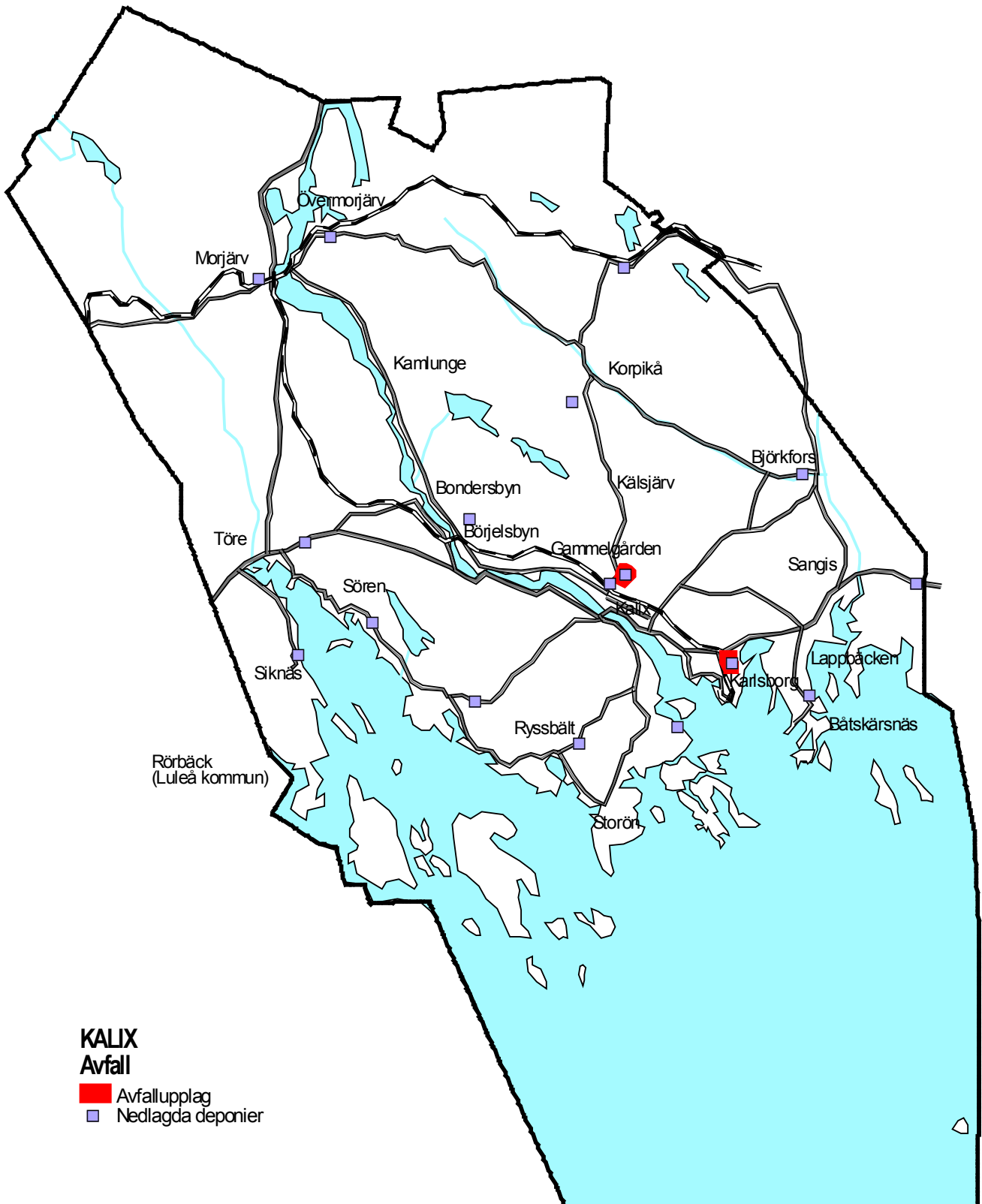
Kommunala överväganden

Ingen deponering av avfall sker fr.o.m. 1 januari år 2009 vilket innebär att Kalix kommun framöver blir avsändarkommun avseende avfall.

Kommunmedborgarna skall uppmanas att källsortera sitt avfall både avseende komposterbart avfall och avfall med producentansvar. Mängden källsorterat avfall skall succesivt öka.

Allt farligt avfall skall omhändertas. Ökat källsortering av industriavfall prioriteras.

Gamla avfallsdeponier i kommunen skall skötas så att inte yt-eller grundvattnet påverkas av utläckande föroreningar. Nya bostäder bör inte placeras närmare än 500 meter från deponianläggningar.

2.6 ALLMÄNNA INTRESSEN

KULTURMILJÖVÅRD

Kommunala mål

Verka för att målen i de kommunala kulturmiljöprogrammet uppnås.

Planföresättningar kulturmiljövård

Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion har utarbetat ett kulturmiljöprogram för Norrbotten, i bandet Norrbottens synliga historia, del 2. För Kalix del finns följande 20 objekt redovisade :

Fattenborg: Norrbottens mest komplexa fornlämningsmiljö från slutet av stenåldern och början av järnåldern. Flera synliga anläggningar ovan mark som t ex boplatser och gravar. Pedagogisk fornlämningsmiljö där man tydligt kan skönja den forna strandlinjen. Komplex och rik fornlämningsmiljö med höga vetenskapliga och pedagogiska värden.

Filipsborg och Björkfors herrgård: Kalix har kallats herrgårdsbygd och dessa två herrgårdar är välbevarade exempel på denna byggnadsstil. Dessa får stå som representanter för den blomstring som bygden upplevde under sågverksepoken under 1800-talets slut. Högt kultur- och arkitekturhistoriskt värde.

Granån: Lättillgängligt fornlämningsområde med tydliga lämningar från brons- och tidig järnålder i form av kokgropar. En av de få undersökta kustanknutna boplatsområdena. Högt vetenskapligt och pedagogiskt värde.

Kalix kopparbruk: En av de äldsta bruken i länet inom ett begränsat område med välbevarade lämningar från hela processen från brytning till förädling. Högt industrihistorisk, vetenskapligt, turistiskt och pedagogiskt värde.

Nedre Kalix älvdal: Omfattar området från Kamlunge ner till Gammelgården. Representativ del av medeltidens kärnbygd i Kalix älvdal. Relativt oförändrad byastruktur med ett odlingslandskap med äldre drag bevarade i form av åkerholmar och lador. Välbevarade gårdsgrupper och enskilda Norrbottensgårdar, timrade bodar och uthus, samt en pata, en av de få bevarade i länet och lämningar efter en tjärväg vid Kamlungeforsen. Högt kulturhistoriskt, pedagogiskt och upplevelsemässigt värde. Riks-intresseområde.

Karlsborg: Levande sågverkssamhälle med rötter från 1800-talets kraftiga expansion av sågverksetableringar vid kusten. Sammanhållna byggnadsområden med en tydlig brukskaraktär. Industrihistoriskt värde.

Korpikå: Skogsby från medeltiden med äldre drag, både i odlingslandskapet och bebyggelsen med många välbevarade Norrbottensgårdar. Gårdarna är ofta placerade på impedimentholmar eller högt uppe på sluttningar. Högt kulturhistoriskt och pedagogiskt värde.

Malören: Utpost i skärgården som nyttjats för såväl fiske som sjöfart ända från medeltiden. Värdefull bebyggelse i form av fyr, lotsstuga, kapell och fiskeläge. Dessutom lämningar från gästgårdar, sjömansgrav, labyrinter och ett gammalt vrak. Högt kulturhistoriskt och turistiskt värde. Riksintresseområde

Morjärv: Försvarsanläggning från 1900-talets början och andra världskriget, uppförd i betong med skyttegluggar längs långsidorna. Anlades vid Kalixälven för att stoppa en invasion i landet. Idag finns få försvarsanläggningar kvar i länet av denna typ.

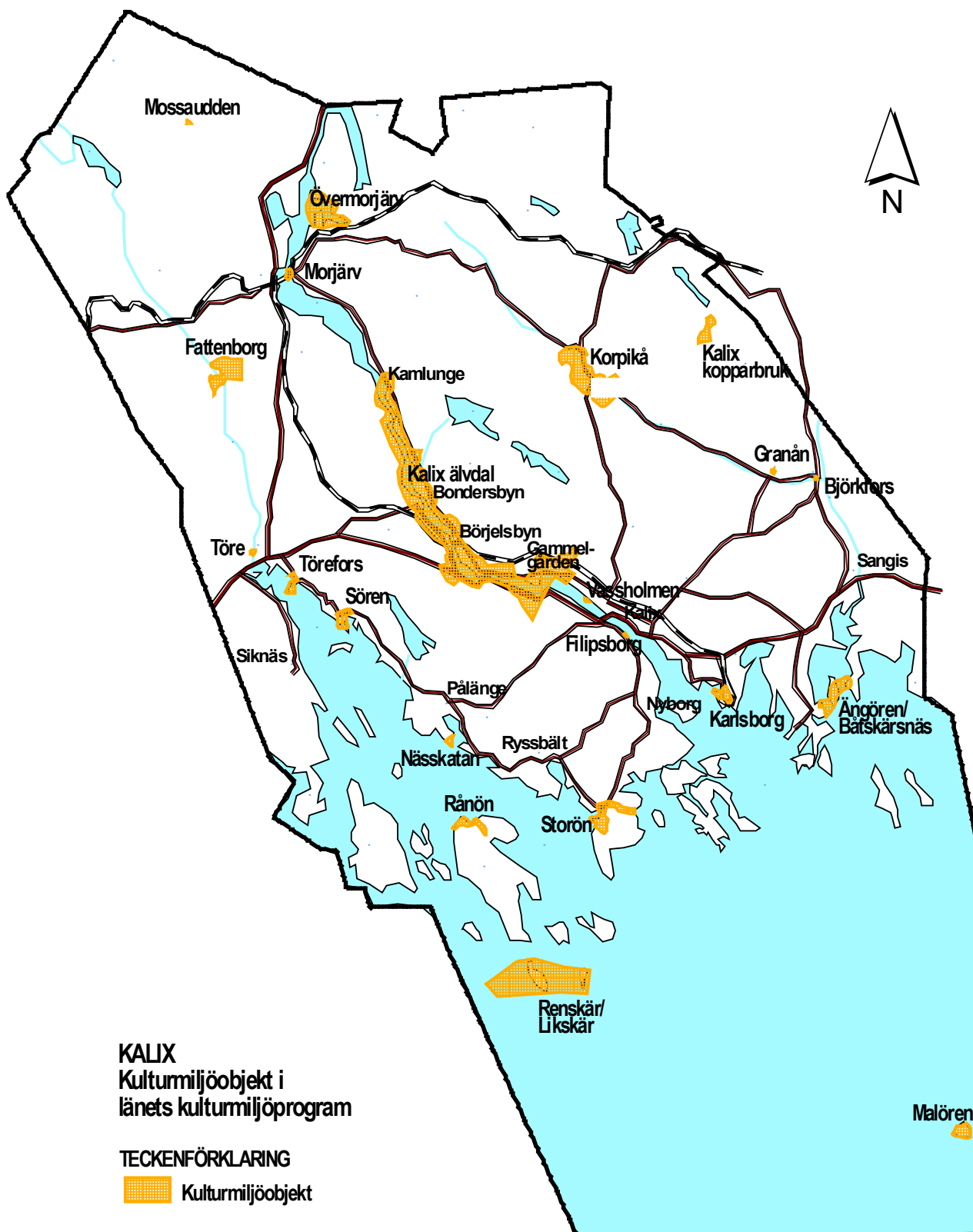
Mossaudden: Skogssamiskt viste som nyttjats kontinuerligt under lång tid. Lättillgänglig plats med ett vetenskapligt och pedagogiskt värde.

Nässkatan: Välbevarat fiskeläge från 1700-talet med fiskestugor och sjöbodas i en väl sammanhållen grupp. Miljön berikas också av gamla gästgårdar för nättorkning, av eldplatser för trankokning och av ett flertal gamla båtlämnningar som illustrerar landhöjningens landskapsomdaning. Riksintresseområde

Renskär/Likskär: Öar i Kalix yttre skärgård med fiskestugor och sjöbodas. På öarna finns lämningar efter tidiga fiskelägen i form av grunder, gästgårdar, labyrinter, tomtningar, stenugn, kompassros och kapellgrund. Högt vetenskapligt och pedagogiskt värde.

Rånön: Välbevarad fiskebondeby i länet med anor från 1770-talet. Äldre byggnadsbestånd med parstugor, delvis kringbyggda gårdar, fiskebodas samt öppna odlingsmarker med äldre drag. Byamiljö med högt kulturhistoriskt, pedagogiskt och upplevelsemässigt värde.

Storön: Medeltida kustby där fisket alltid varit den dominerande näringen. Flera fiskelägen med timrade eller panelade stugor och bodas. Högt pedagogiskt och kulturhistoriskt värde.

Sören: Välbevarad medeltida kustby med äldre gårdsmiljöer och några fiskebodan nere vid hamnen. Ohävdad odlingslandskap med små stenbundna tegar, öppna diken, lador och hässjevirk. Högt pedagogiskt och kulturhistoriskt värde.

Töre: Törefors bruk är en av länkarna i Norrbottens betydelsefulla gruv- och brukshistoria. Kvar av bruket finns smedsbostaden, kontoret, herrgården, ett magasin, masugnsruin, grunder, dammkanalen, spinkkajen, dumphögar och slagghvarpen. Lämningarna liksom de välbevarade byggnaderna har ett stort industrihistoriskt värde.

Törefors: Sågverkssamhälle från sekelskiftet 1900 där ägaren försåg sina anställda med både bostäder och skola. Här finns typbostäder, industribyggnader från 1930-talet samt lämningar efter splitvedkajer. Högt kulturhistoriskt värde.

Vassholmen: Skiljeställe för flottningen. Det enda i länet som har byggnader och kajer kvar i gott skick. Välbevarade byggnader är kontoret, mässen (Kalix gamla tingshus), arbetslokaler från 1930-talet, båthus, bastu, härbre, kaj mm. Högt pedagogiskt och kulturhistoriskt värde.

Ängören / Båtskärsnäs: Lämningar av sågar från olika tidsepoker på Ängören, Svartskäret och Båtskärsnäs. Området vid Sangisälvens utlopp visar på flera steg i sågverksindustrins framväxt, från vattensågarnas lastplatser till sena storsågverk. Högt pedagogiskt och kulturhistoriskt värde.

Övermorjärv: Älvdalsby med välbevarat kulturlandskap, tämligen oförändrad bystruktur, med anor från medeltiden. Öppet odlingslandskap med lador och hässjor. Högt pedagogiskt och kulturhistoriskt värde.

I fritids- och kulturnämndens verksamhetsplan nämns även **Kamlungegården och gälbjuteri** som värdefulla kulturmiljöobjekt.

I Kalix finns nedanstående fornvårdsobjekt vilka iordningställs och underhålls av Länsstyrelsen :

- **Törefors Bruk.** Masugnsruin, bruks- och sågverkslämningar från början av 1800-talet. Vid E 4 och E 10 i Töre
- **Sangisgraven.** Gravhög från tiden strax före eller tidig vikingatid. Vid E 4 i Sangis.
- **Hällforsgravhögen.** Gravhög sannolik järnålder, stensättningar.
- **Pålängeå.** Lämningar efter kustbyarnas kvarnar

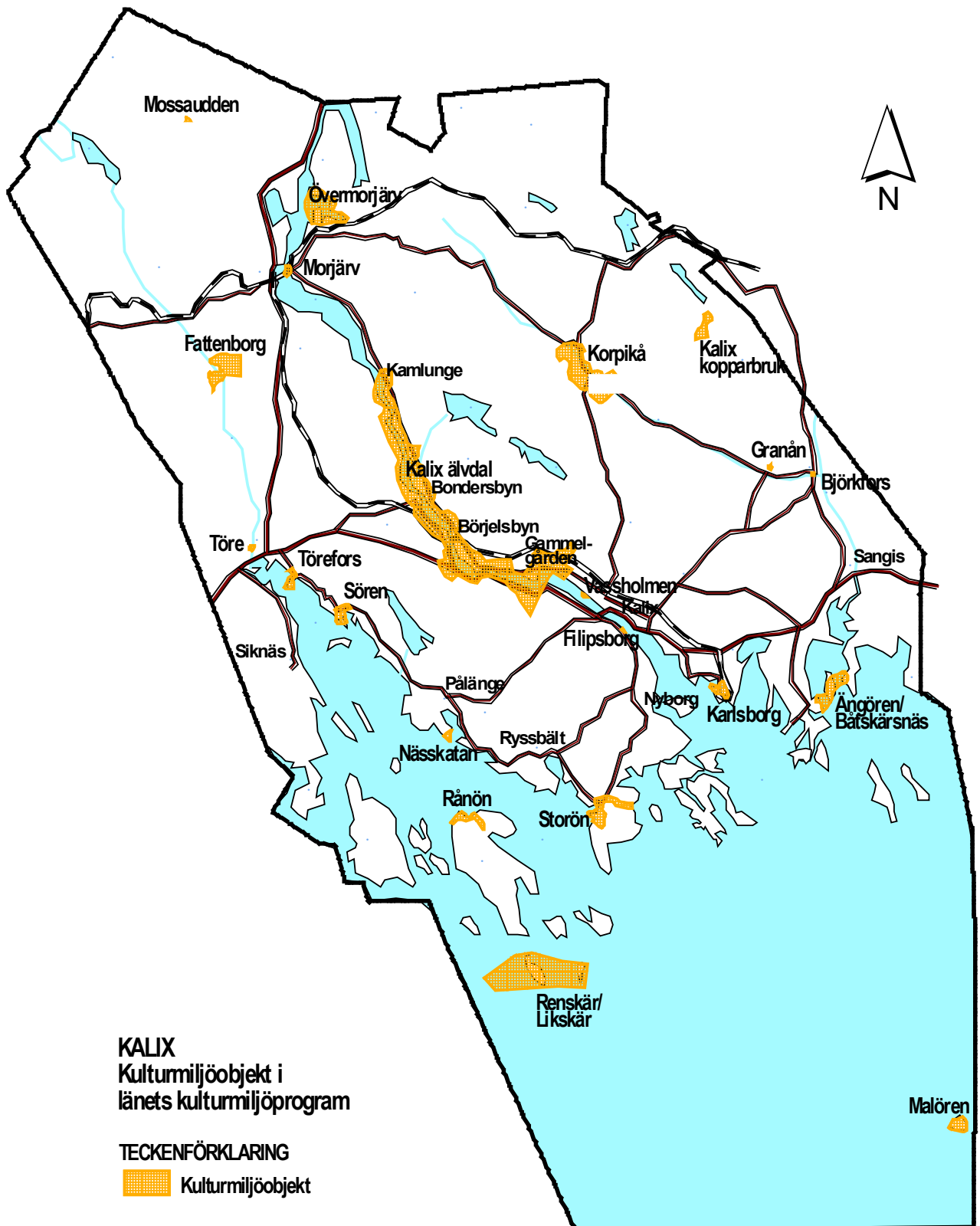
- **Kosjärv.** Odlingsrösen och fossil odlingsmark
- **Granån** Bronsåldersboplats med ett 30-tal kokgrovar. Vid väg 719 i Granån.
- **Kalix kopparverk.** Koppargruva, hyttlämningar, husgrunder m m från senare hälften av 1600-talet och framåt. Från väg 911 i Bodträsk
- **Mossauden.** Skogssamiskt viste som nyttjats kontinuerligt under en längre tid

Kommunen har två byggnadsminnen, Englundsgården och Malörens fyr.

Kommunala överväganden

Kommunen värnar om sin kulturmiljö. Kommunen uppmuntrar intresseorganisationer som ansvarar för kulturintressanta objekt och områden.

Om något hot mot kulturhistoriskt intressanta platser uppkommer överväger kommunen att inrätta områdesbestämmelser eller bevarandeariktad detaljplan.

NATURVÅRD

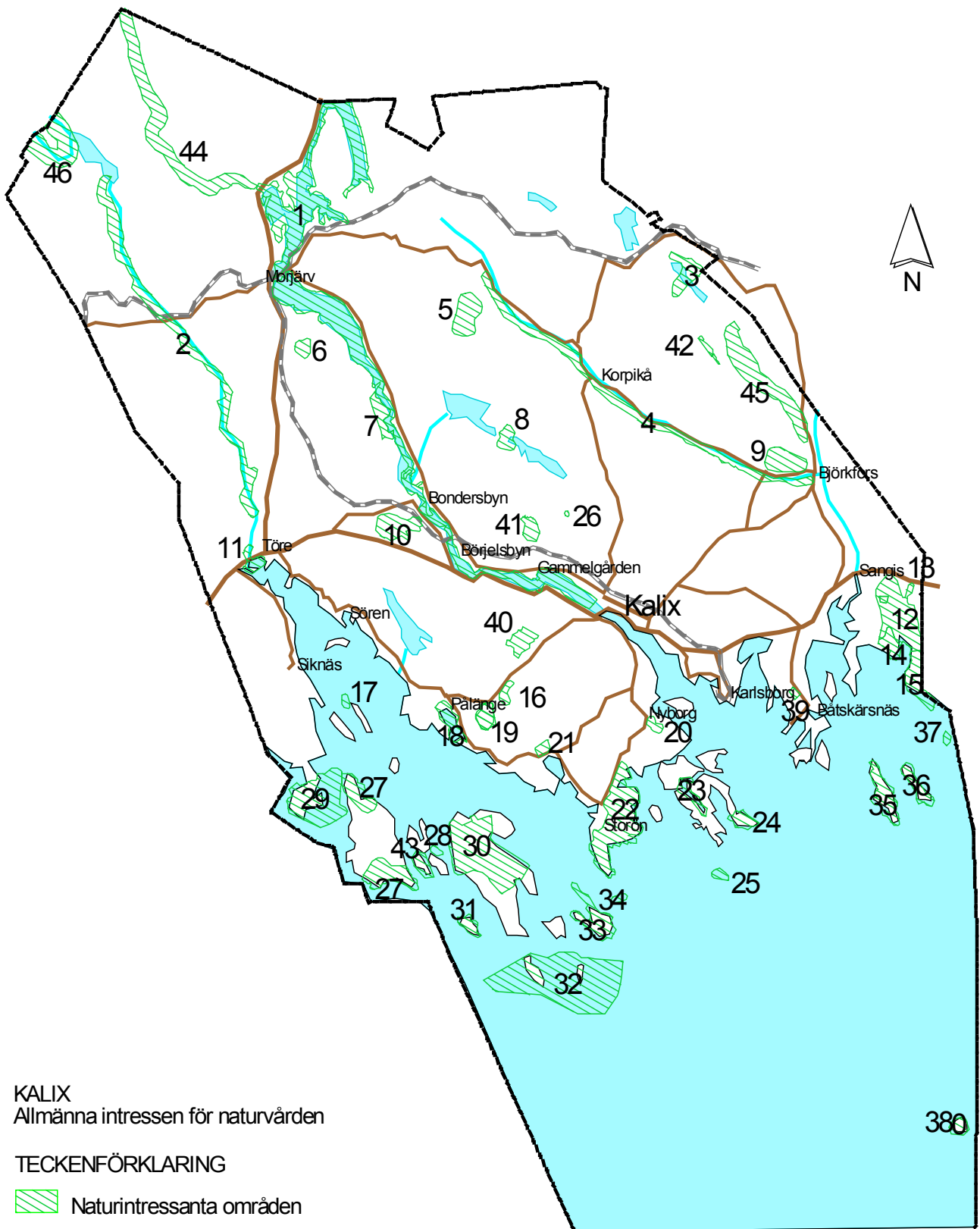
Kommunala mål

Kalix skall vara ett föredöme på vägen mot ett ekologiskt hållbart samhälle. Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet skall bibehållas och värdefulla våtmarker skall bevaras. Nyttjande av havs kust och skärgård skall bedrivas så att en hållbar utveckling främjas.

Planförutsättningar Naturvård

Kalix kommun anger att följande områden är av allmänt intresse för naturvården.

Nr	Område	Beskrivning
1	Kalix älv	Av vattenkraftsutbyggnad storälv. Högsta naturvärde och utpekad som riksintressant för natur- och kulturvård, friluftsliv samt fritidsfiske
2	Töre älv	Mindre oreglerad skogsälv. Högt naturvärde
3	Bodträskberget, Bodträsklomben	Intressanta växt- och fågellokal. Högt naturvärde
4	Korpikeån	Uppehållsplats för bäver. Kanotled. Högt naturvärde
5	Tällberget	Äldre skogsområde med intressant fågelfauna. Högt naturvärde
6	Revelberget	Urskogsområde. Högt naturvärde
7	Sydväst kamlungeforsen	Värdefullt orört naturvärde
8	Mjöträsket, Stora Lapträsket	Äldre skogsbestånd med värdefull fågelfauna. Högt naturvärde
9	Björkfors, Granåberget	Intressant växtlokal. Högt naturvärde
10	Raggdynan, Klinten, Falkberget	Bergsområde med flertal olika naturvärden. Mycket högt naturvärde
11	Töredalens delta	Botaniskt intressant delta. Mycket högt naturvärde. Inom området ligger lämningar av Töreälvens delta
12	Rörviksträsket, Rörberget	Ekologiskt värdefullt område. Högt naturvärde
13	Marabacken, Notvikrå	Orkidélokal. Mycket högt naturvärde
14	Svarthällberget	Botaniskt värdefull lokal. Högsta naturvärde
15	Sävisnåshalvön, Ormskäret	Område med flera vetenskapliga värden. Mycket högt naturvärde
16	Hällberget	Värdefull orkiélokal. Högt naturvärde
17	Orrskärsrevet, Orrskärgrundet	Fågelöar. Mycket högt naturvärde
18	Pålängefjärden	Fågellokal, speciellt den inre delen. Högt naturvärde
19	Degerberget	Bra rovfågel- och ugglelokal. Växtplats för Norna. Högt naturvärde
20	Ytterfjärden, Arrasfjärden	Lättillgängligt fågelområde. Högt naturvärde. God fågellokal, speciellt under höst och vår. Zoologiska skyddsvärden
21	Innerfjärden	Värdefull fågellokal. Högt naturvärde
22	Storön	Intressant skog och flora. Högsta naturvärde
23	Inre Gölen	Botansikt mycket värdefull vik. Mycket högt naturvärde
24	Vitgrundet	Äldre skogsbestånd samt unik mosslokal. Mycket högt naturvärde
25	Kusen	Fågelintressant sandö. Mycket högt naturvärde. På ön häckar bl a grågäss. Landstigningsförbud 1/5-1/7
26	Brändheden	Botaniskt värdefull lokal (bl a Guckusko). Högt naturvärde
27	Bergön	Intressant för friluftsliv, flora och fauna
28	Svartholmen, Erikören	Öarna utgör en rest av den forna urskogen i Norrbottens kustland. Öarna är goda exempel på orörd skärgårdsnatur samt bra fågellokaler
29	Siksundsön, Siksundet	Kalkhaltigt med intressant flora. Högt naturvärde
30	Rånön	Intressant för friluftsliv, flora och fauna
31	Stora Huvön	Intressant skog och flora. Högt naturvärde
32	Likskär	Ögrupp av både vetenskapligt och friluftsmässigt värde. Mycket högt naturvärde. Landstigningsförbud 1/5-31/7 på de östligaste småöarna. Inom området finns komplexa fornlämningsmiljöer med befintliga välbevarande fiskelägen.
33	Hastaskäret, Hastaskärgrundet	Öar med rik kalkflora. Geologiskt intresse. Högt naturvärde
34	Västra Gräddmanhällan	Geologiskt intressant ö. Mycket högt naturvärde
35	Halsön	Botaniskt värdefull ö. Högt naturvärde
36	Granön	Botaniskt värdefull ö. Högt naturvärde
37	Björnrevet	Fågelintressant ö. Högt naturvärde. Landstigningsförbud 1/5-1/7
38	Malören	Norrbottens skärgårds yttersta ö. Mycket högt naturvärde. Har genom sitt läge nyttjats för fiske och sjöfart sedan tidig medeltid.
39	Gölihatten	Utsiktsberg med zoologiska skyddsvärden. Högt naturvärde
40	Stråkanäsberget	Botaniskt intressant område med orkidéer
41	Bergträsket	Botaniskt intressant område
42	Moån	Botaniskt intressant bottenflora och fauna
43	Näverön	Botaniskt värdefull ö. Högt naturvärde
44	Granån	Högt naturvärde, intressant botten- och fiskfauna
45	Pilkkabäcken	Högt naturvärde, intressant botten- och fiskfauna
46	Tallån med biflöden	Mycket högt naturvärde. I vattensystemet finns en reproducerande population av den rödlistade flodpärlmusslan

NATUR- OCH KULTURMILJÖVÅRDEN

Odlingslandskapet

Odlingslandskapet i Kalix präglas framförallt av den långa kontinuiteten och de älv-/kustnära läget, vilket visar sig i de forna och kulturlämningar som finns utspridda

i kommunen. Vid kuststräckan finns ett landskap som har rötter i ett kombinerat fiskar-/jordbrukshushåll. När detta landskap förändras bryts en tradition som bidragit till vår landskapsidentitet och hemortskänsla.

Odlingslandskap	Bev.klass	Beskrivning
Nedre Kalix älvdal	I	Mångformigt odlingslandskap med lång agrar kontinuitet
Korpikå	I	Representativt odlingslandskap med mångformig landskapsstruktur
Rånögdardarna	I	Värdefullt odlingslandskap i Norrbottens skärgård
Siknäs	I	Mångformigt, småskaligt odlingslandskap med lång agrar kontinuitet
Skräddarbacken	I	Öppet älvnära ladlandskap, representativt för älvdalens odlingslandskap
Sören	I	Fint exempel på småbrukarby vid Bottenviken
Övermorjärv-Vallen	I	Öppet landskap, vacker landskapsbild, representativt för älvdalens odlingsmarker
Kvarnagårdarna	II	Väl hävdad ladlandskap, typiskt för Norrbottens kustland
Pålänge	II	Kustbondeby med medeltida ursprung, med bibehållen odlingsstruktur
Sangis	II	Kulturgrensby som i sin bystruktur förenar östliga och västliga drag
Storsein	II	Representativt exempel på byalägen från 1700-talets bygdeexpansion
Storträsk	II	Mångformigt småbrutet odlingslandskap
Vånafjärden	II	Representativt exempel på kustnära jordbruksbyar från östra länsdelen
Ytterbyn	II	Representativt exempel på kustnära ladlandskap
Ökvattnet	II	Stort ladlandskap. Representativ by med bynära slättermarker

Odlingslandskapet är ett gemensamt intresse mellan natur- och kulturmiljövården. Källa " Vårt hävdade Norrbotten", Länsstyrelsen.

En inventering av Ängs- och betesmarkerna gjordes under 2002-2004. Vissa områden hävdas inte eller för lite i nuläget för att vara hållbara på sikt, men de är res-

taurerbara. Inventeringen har lett fram till att följande områden ses som värdefulla ängs- och betesmarker i Kalix kommun.

Ängs- och betesmark	Beskrivning
Bodön, Sören	Havsstrandängar
Lomben	Fyra ängs- och betesmarker av olika typ. Slätteräng
Björknäs	Sätterängar
Björkfors	Artrik betesmark som delvis är trädbevuxen
Storträsk	Fuktängar och artrika betesmarker som delvis är trädbevuxna
Pålänge	Artrika gräsmarker med bete
Storsien	Trädbevuxna betesmarker
Siknäs	Två områden med trädbevuxen betesmark samt artrik och trädbevuxen betesmark
Övermorjärv	Restaurerbar tidigare betad strandäng med kulturmiljövården
Rönnön	Restaurerbar tidigare betad havsstrandäng med kulturmiljövården
Filipsborg	Restaurerbar fd. slagen mark runt ett litet torp, kulturmiljövården
Sandsundet, Ryssbält	Restaurerbar fd. slätter- och betesmark som vuxit igen med flora och kulturmiljövården
Siknäs	Restaurerbar enbuskklädd och stenbunden fd. åkermark med kulturmiljövården
Morjärv	Restaurerbar äldre hävdad slättermark med påverkan av Kalixälven. Kulturmiljövården
Storgrundet, Töre	Restaurerbart Natura 2000-område med hängstarr. Flora och kulturmiljövården

Källa: Jordbrukverkets hemsida, Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004.

Våtmarker

I Norrbottens län finns en tredjedel av Sveriges våtmarker. Många av dessa är unika genom sin orördhet och storlek. Länsstyrelsen har inventerat våtmarkerna i Kalix kommun under 2001. Då gjordes en naturvärdesklassificering av samtliga våtmarker större än 50 hektar. Våtmarkerna besöktes i fält och las upp digitalt med hjälp av GIS. I projektet kan man läsa om landskapet,

geologin, vegetationen, djurlivet, kulturpåverkan samt naturvärdesbedömning kring respektive våtmark. Våtmarkerna har delats in i fyra klasser där klass I har mycket höga naturvärden.

I denna översiktsplan redovisas endast våtmarkerna med högsta naturvärde.

Följande våtmarker har högsta bevarandeklass I enligt våtmarksinventeringen :

Våtmarker	Bev. klass	Beskrivning
Rödbergsmyr	I	Myren uppvisar intressanta växtsamhällen mer arter som brunag i ett mycket högt läge.
Stor-Lombmyr	I	Våtmarken representerar de bäcknära kärren och de fattiga mjukmattorna.
Hällmyr	I	Mångformig och öppen myr med stor variation av myrtyper med sällsynta arter.
Ildbäcksträsket	I	Mångfald av myrtyper. Mosaik av mosse- och kärrpartier kring sjön. Relativt opåverkad.
Degermyr	I	
Kosjär	I	Sjösänkt våtmarker. Fågelsjö.
Källträsket	I	Botaniskt mycket värdefull lokal.
Mjöträsket	I	Botaniskt mycket värdefull lokal.
Sangisjärden	I	Våtmarken är representativ för kustens brackvattendeltan. Detta är en viktig rastfågellokal.
Våtmarkskomplex vid Fågelträsket	I	Värdefullt våtmarksområde. Bra fågellokal.
Korpisträsket	I	Botaniskt intressant lokal.
Våtmark, 0,5 km SO Sävisnäs	I	En för regionen ovanlig typ av extremkärr. En bra lokal för den sällsynta orkidén knottblomster.
Stränder kring inre gölen	I	Botaniskt värdefull vik.
Stränder SV Storören	I	Starkt kalkpåverkade strandängarna. Stort antal sällsynta arter som strandviva och blodnycklar.
Våtmarker kring Långviken	I	Strandäng med rik förekomst av strandviva.
Hällmyr - Hagamyr	I	Våtmarkernas orördhet och läge i Bottenviken ger objektet dess höga bevarandevärde.
Strandäng S Björkgrundet	I	Botaniskt intressant strandäng med skonavegetation.
Hastaskäret	I	
Pålängemyren	I	
Rånöns västsida	I	
Storön	I	
Bjumismyr	I	
Bromyr	I	
Bölsmyr	I	
Övrevarpet, 7 km SSV Vitvattnet	I	
Stororrträskmyr, 5 km NO Korpikå	I	
Brännbergsmyr, 17 km NNO Kalix	I	
Sörmyrarna, 19 km VSV Svartbyn	I	
Stormyr - Långmyr, 9 km NV Morjär	I	

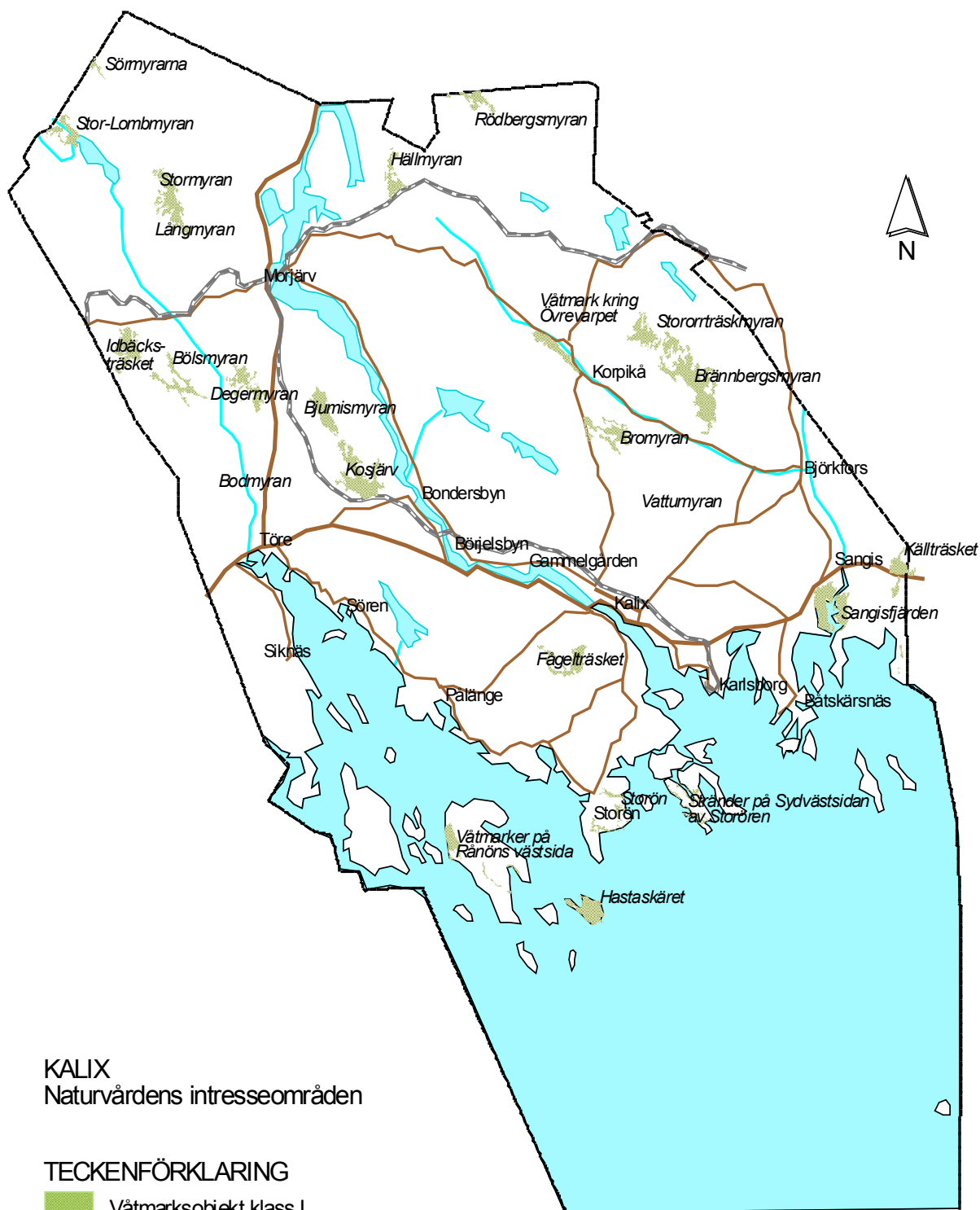
Kommunala överväganden

Största hotet mot odlingslandskapet är att jordbruk läggs ner och den odlade marken inte längre hävdas. Kommunen skall i sin bygglovsprövning verka för att inga bygglov beviljas som förfular landskapsbilden eller försvårar möjligheten att bruka jorden.

För ängs- och hagmarkerna gäller att dessa måste hållas i hävd och inte konstgödslas.

För våtmarkerna finns idag ingen större hotbild från motstående markanvändningsintressen och dessa bör därför kunna bevaras. Dikningar av värdefulla våtmarksobjekt skall undvikas.

När ett område som är intressant ur naturvårdssynpunkt kan komma att påverkas pga bebyggelse eller annat exploateringsföretag skall samråd ske med kommun.

SKOGSBRUK

Kommunala mål

Skötseln av kommunalt ägd skogsmark ska vara ett föredöme när det gäller miljö- och naturvårds-hänsyn. Vid större skogsavverkningar som kan påverka yt- eller grundvattentäkter ska skyddsåtgärder vidtas innan avverkning sker.

Planförutsättningar skogsbruk

Skogsnäringen är kommunens viktigaste basnäring. Skogen är också en viktig resurs för friluftsliv, kultur- och naturvård.

Större delen av kommunens yta täcks av skog. Sveaskog med staten som huvudägare äger merparten av skogen i norra delen av kommunen medan resterande del utgörs i huvudsak av privatägd skogsmark.

- 2007 var 25 procent av länets yta skyddad genom 8 nationalparker och 180 naturreservat. Dessutom fanns 47 fågelskyddsområden. (Länsst: Fakta om Norrbotten 2007).

- 2,6 procent av den produktiva skogsmarken var år 2008 skyddad nedanför gränsen för fjällnära skog. 12 procent av den produktiva skogsmarken inklusive fjällnära skogar är skyddad. (Skogsstyrelsen). Efter Sveaskogs avsättning ökar siffran till ca 15-16 procent.

- 0,3 procent av den produktiva skogsmarken var år 2008 skyddad inom Kalix kommun.

Skogsvårdslagen

Skogbruket har två jämställda mål som definieras i Skogsvårdslagen

Produktionsmålet

- Skogen och skogsmarken skall utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthålligt god avkastning.
- Skogsproduktionens inriktning skall ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar

Miljömålet

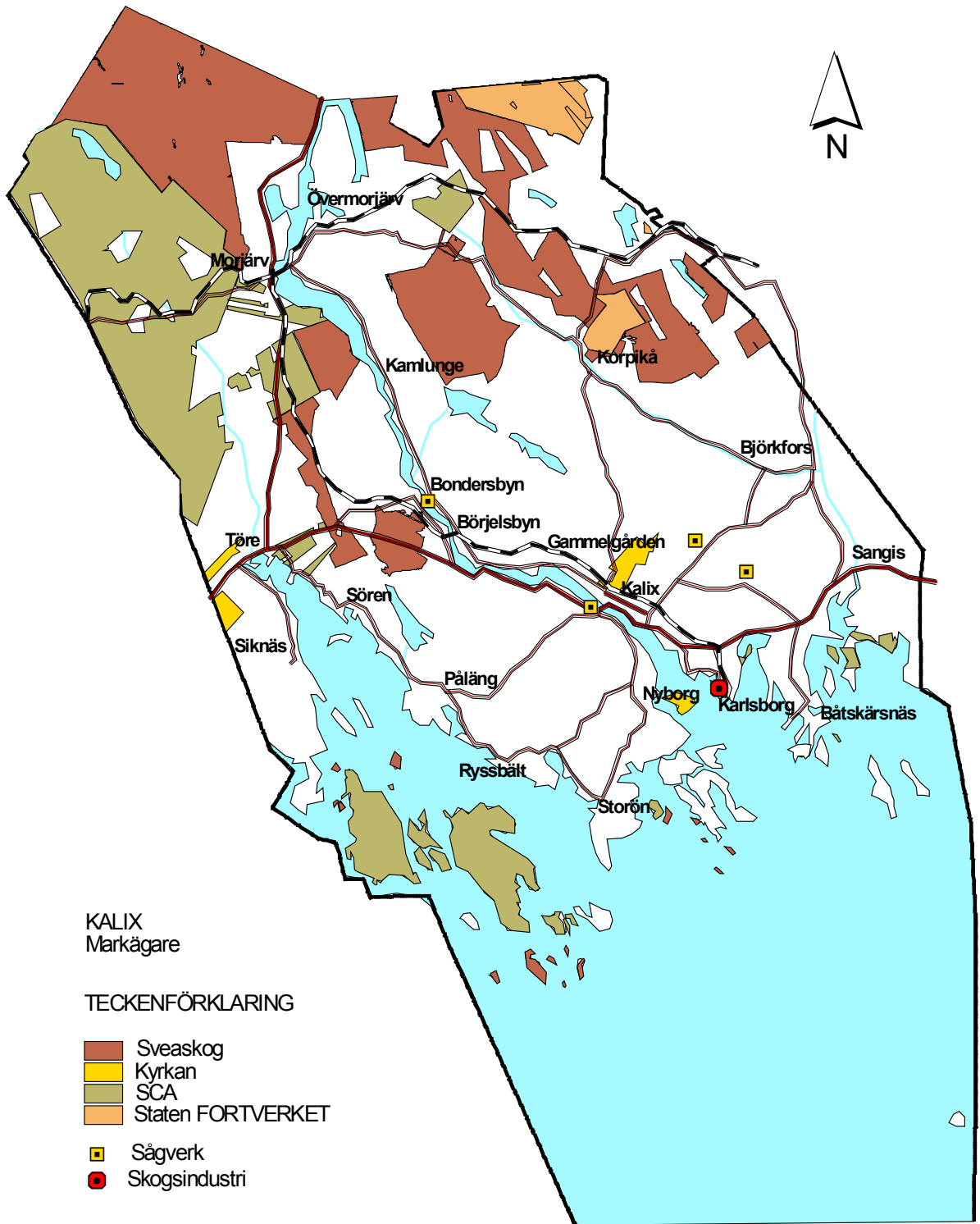
- Skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga skall bevaras.
- En biologisk mångfald och genetisk variation i skogen skall säkras.
- Skogen skall brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd.
- Hotade arter och naturtyper skall skyddas.

Nationellt miljömål - Levande skogar

I april 2001 presenterade regeringen proposition 2000/01:10 "Svenska miljömål – delmål och strategier". I propositionen föreslås 15 miljö kvalitetsmål varav ett benämns "Levande skogar". Där anges att "Skogens och skogs-markens värde för biologisk produktion skall skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljö värden och sociala värden värnas".

För "Levande skogar" föreslås följande fyra etappmål:

- Ytterligare 900 000 ha skyddsvärd skogsmark undantas från skogsproduktion till år 2010. Formellt skyddad blir 400 000 hektar varav 70 000 hektar i Norrbottens län. Resterande 500 000 hektar skall utgöras av frivilliga avsättningar.
- Mängden död ved, arealen äldre lövrik skog och gammal skog bevaras och förstärks enligt nedanstående specifikation till år 2010:
 - mängden död ved ökar med minst 40% i hela landet och med avsevärt mer i områden där den biologiska mångfalden är särskilt hotad
 - arealen äldre lövrik skog ökar med minst 10%, arealen gammal skog ökar med minst 5%
 - arealen lövskog förnygrad mark ska öka.
- Skogsmarken ska senast år 2010 brukas så att fornlämningar inte skadas och att skador på övriga kända värdefulla kulturlämningar är försumbara.
- Senast år 2005 har åtgärdsprogram inletts för hotade arter som har särskilt stora behov av riktade åtgärder

0 5 10 15 20 kilometer

Planförutsättningar sumpskog och nyckelbiotoper

Genom årens lopp har omfattande arealer dikats för att öka avkastningen. Huvuddelen av den dikade marken utgörs av sumpskog med låg virkesproduktion. Genom dikning påverkas ekosystemet lokalt. Vattenbalansen i marken påverkas också och slam och humusämnen rinner ut i närmaste vattendrag. Stordriften inom skogsbruket med stora hyggen, markberedning, mekaniseringen inom skogsbruket samt återplantering med endast ett fåtal trädslag minskar den biologiska mångfalden i skogen.

Ett nytt mer miljöanpassat skogbruk har nu vuxit fram genom en ändring i Skogvårdslagen. Skogsbruket har idag två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet att uppfylla. Ett omfattande inventeringsarbete har genomförts av Skogsstyrelsen i form av nyckelbiotopinventering och sumpskogsinventering.

Sumpskog innefattar all trädbärande blöt mark där träden i moget stadium har en medelhöjd på minst 3 meter och trädens krontäckningsgrad är minst 30%. Sådana trädbestånd räknas till sumpskog även på fuktig mark om fuktighetsälskande arter täcker minst hälften av befintligt fält- eller bottenskikt. Med fuktighetsälskande arter i bottenskiktet avses främst de skumpmossorna, d.v.s. flertalet vitmossor och björnmossa. Sumpskogarna har inventerats under 1991-1998

Fornminnen är alltid skyddade och skogsbruket måste ta hänsyn till kulturlämningar. Mer information om detta kan hittas hos Skogsstyrelsen.

I det brukade skogslandskapet finns insprängt skogsbiotoper som har höga naturvärden för att de kan hysa hotade eller sällsynta arter. Sådana biotoper kallas Nyckelbiotoper och är värdekärnor för biologisk mångfald. De representerar i ekologiskt hänseende det unika eller avvikande i skogslandskapet.

Definition nyckelbiotop

”En nyckelbiotop är ett skogsområde som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö idag har mycket stor betydelse för skogens flora och fauna. Där finns eller kan förväntas finnas rödlistade arter.”

Kommunala överväganden

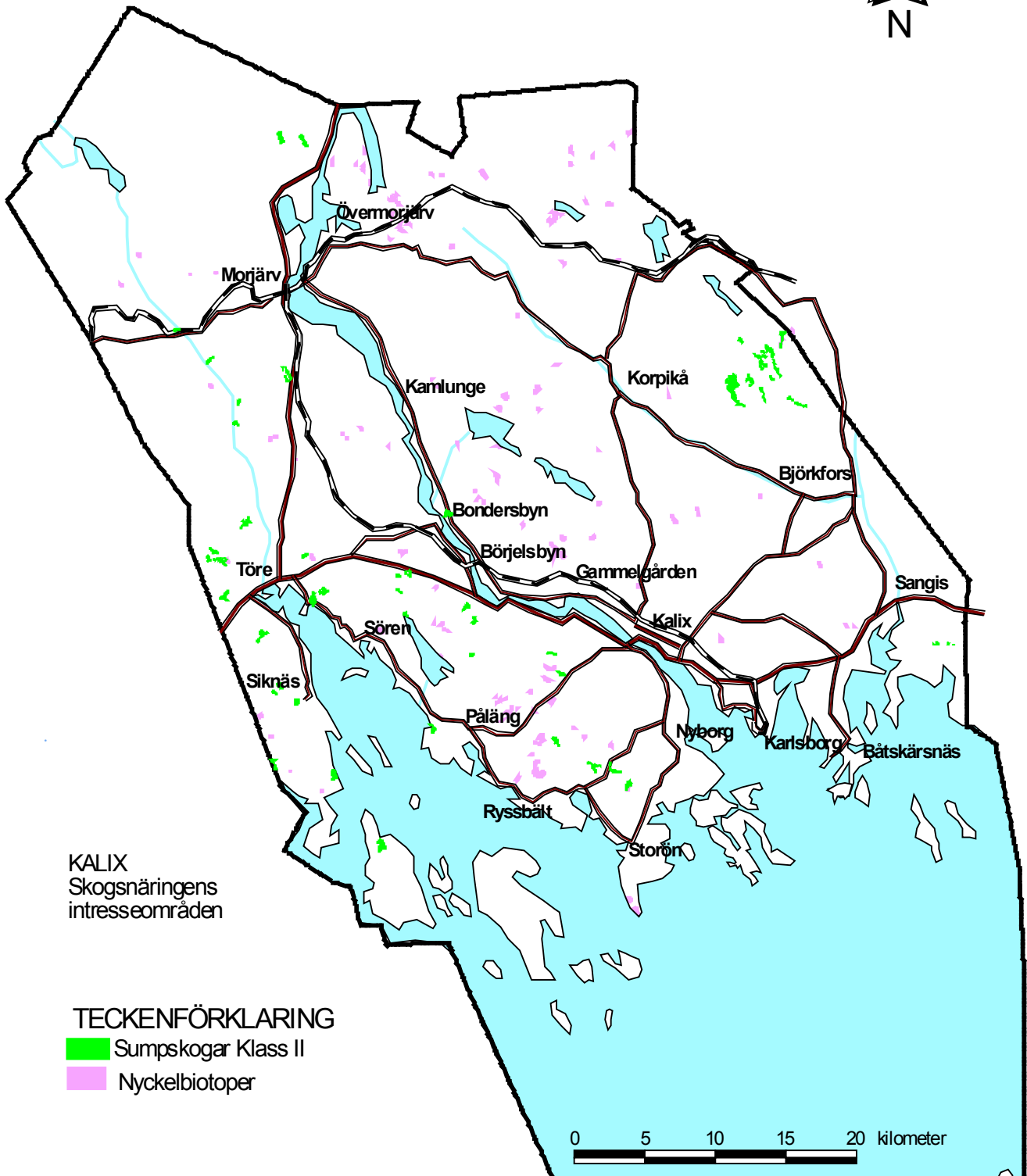
Skogsmarken har stor betydelse för andra viktiga allmänna intressen som naturvård, kulturminnesvård, friluftsliv, landskapsbild, turism, ekologi m.m.

Näringen skall ta hänsyn till andra viktiga intressen när det gäller skogsbrukets bedrivande. Generellt gäller att hänsyn skall tas till forn- och kulturlämningar. Inom vissa väl avgränsade områden bör skogsbruket ta särskild hänsyn till andra markanvändningsintressen och samråda med kommunen innan driftsåtgärder föreslås.

Inom älvområdet och övriga riksintresseområden bör skogsnäringen ta särskild hänsyn när det gäller avverkning och övriga driftsåtgärder som kan inverka menligt på landskapsbild.

Skogsmarken kring Kalix tätort är i den fördjupade översiktsplanen redovisat som ett viktigt närrekreationsområde. Skogsbruket skall ta särskild hänsyn till det rörliga friluftslivet vid driftsåtgärder. Skogsdikning bör inte ske mot Kalixälven med hänsyn till landskapsbild. De mest värdefulla sumpskogarna redovisas på vidstående karta. Sumpskogarna får inte dikas eftersom dessa är känsliga miljöer ofta med en rik biologisk mångfald. För nyckelbiotoper tas särskild hänsyn vid planeringen av skogsbruket i samband med driftsåtgärder. Särskilt känsliga områden bör skyddas genom biotopskydd eller naturvårdsavtal. Biotopskydd behandlas mer under kapitlet förordnaden.

Om konflikter mellan olika markanvändningsintressen kan befaras i samband med planerade driftsåtgärder skall alltid samråd ske med kommunen

JORDBRUK

Kommunala mål

Verka för att odlingsmark i kommunen brukas för livsmedel- foder- eller energiproduktion. Vid fysisk planering ska strävan vara att bevara odlingsmarken vid förändringar av bebyggelse, infrastruktur och anläggningar. Stimulera och stödja en fortgående miljöanpassning av jordbruken inom kommunen. Stimulera till att andelen jordbruk med ekologisk inriktning ökar i kommunen

Planföresättningar jordbruk

Efter Sveriges inträde i Europeiska Unionen sköts jordbrukspolitiken på EU-nivå och administreras av Jordbruksverket. EU:s jordbrukspolitik kan sammanfattas på följande sätt:

”Den moderna gemensamma jordbrukspolitiken, som skapades för att säkerställa livsmedelsförsörjningen i Västeuropa, vidmakthåller och förstärker nu också landsbygdens utveckling genom diversifiering. Konsumenternas behov ges högsta prioritet, vilket kräver produktion av livsmedel med hög kvalitet, samtidigt som hänsyn tas till miljön.”

Till skillnad mot Luleå och Piteå så saknas i Kalix en kustslätt. Terrängen är mer kuperad ända ner till kustlinjen. Jordbruksbygderna i Kalix kommun finns därför samlade längs Kalix älv, de mindre älvarna, vid sjöarna samt vid kusten. Vid de mindre älvarnas nedre lopp samt längs Kalix älv finns medeltida jordbruksbygder. Vid sjöarna och de mindre vattendragen finns byar uppkomna i samband med nybyggnadskolonisationen från 1700- talet och framåt.

Bland de djurhållande jordbruksföretagen är mjölkproduktionen den dominerande driftsgrenen. Boskapen måste ges möjlighet till utevistelse sommartid. Detta kräver betesmarker i anslutning till gårdarna.

De störningar som kan uppkomma för omgivningen i samband med djurhållning är framförallt lukt, buller (fläktljud) och ansamling avflugor. Allergiska reaktioner främst från hästar kan ge symtom på flera hundra meters avstånd. Det som driver verksamheten är normalt skyldig att åtgärda de utsläpp som uppkommer från jordbruksdriften. Ny bostadsbebyggelse bör därför inte lokaliseras i omedelbar närhet av jordbruksföretag. Omgivningspåverkan från djurhållning får mer eller mindre accepteras på landsbygden men konflikter kan uppstå i samband med tätortsutbyggnader i jordbruksområden.

Det öppna kulturlandskap som vi tar för givet är hotat idag. Många marker som tidigare har brukats är på väg att växa igen.

Kommunala överväganden

Vid den fysiska planeringen ska kommunen sträva efter att bevara odlingsmarker för livsmedelsfoder eller energiproduktion.

Stor restriktivitet mot att bevilja bygglov för ny bostadsbebyggelse i anslutning till jordbrukscentra om det kan befaras påverka möjligheterna att bedriva jordbruk på ett negativt sätt.

Ny bostadsbebyggelse bör inte placeras närmare än 200 meter från jordbrukscentra. Avståndet bör ökas till 500 meter mellan ridanläggningar och nya bostäder pga allergirisker.

KALIX
 Jordbruksnäringens
 markanvändning

● Aktivt jordbruk med djurhållning år 2008/
 potentiella områden för jordbruksdrift

■ Odlad mark

0 5 10 15 20 kilometer

RENNÄRING

Kommunala mål

Verka för att behålla renskötseln i nuvarande form och omfattning med hänsyn till det tryck betesmarkerna tål.

Planföresättningar rennäring

I Kalix och Torne älvdalar bedrivs renskötsel på koncession och kallas därför koncessionsrenskötsel. År 1917 förbjöds renskötsel nedanför lappmarksgränsen p g a konflikter mellan jordbruket och renskötseln, med undantag av Kalix och Torne älvdalar där renskötsel slogs fast i 1998 års renbeteslag. Koncessionsrenskötsel är en unik form av renskötsel som endast utövas i denna del av landet. Den skiljer sig från renskötseln inom lappmarkerna på så sätt att den ger inte samerna i de s.k. koncessionssamebyarna någon självklar rätt att bedriva renskötsel.

För att få tillstånd att bedriva renskötsel krävs tillstånd av Länsstyrelsen. Det primära villkoret är att den sökande är renskötselberättigad enligt rennärlagen, dvs av samisk börd. Koncession lämnas för en viss tid, högst 10 år vilket innebär att koncessionshavaren har rätt att inneha egna renar samt skyldighet att ta hand om skötesrenar från markägare till jordbruksfastigheter i byarna.

Renskötselområdena är indelade i samebyar. Inom Kalix kommun har flera samebyar sina betesmarker. Det är dock Kalix sameby som har sina huvudsakliga betesmarker inom kommunen. Betesområdet som är beläget söder om järnvägen vid Karungi får inte utnyttjas av samebyn under tiden 1 maj till 30 september. Detta gäller även Liehittäja sameby som har delar av sina betesmarker inom kommunen. Andra byar som har betesmarker eller ev. sedvanemarken inom kommunen är Ängeså och lappmarksbyar.

Under sommarhalvåret måste renarna uppehålla sig norr om järnvägen Morjärv-Haparanda enligt koncessionsbe-

slutet. Vintertid flyttar renarna mot kusten där tillgången till vinterbete främst lavmarker är större. Fyra stycken större sammanhängande markområden är särskilt viktiga för rennäringen. Dessa områden utgör även riksintresseområden för rennäringen.

- Området längs Töre älvdal och flyttleden väster därom
- Kalix älvdal
- Området längs Morjärvåsen
- Området längs Överkalixåsen

Grusåsarna är torra marker där fåltskiktet är rikt på lav som utgör renarnas vinterbete.

Haparandabanan kommer att påverka renskötseln. Järnvägen utgör en barriär för människor och djur. För att minimera olägenheterna för rennäringen planerar Banverket att anlägga ekodukter eller landskapsbroar så att renarna och de vilda djuren kan passera över eller under järnvägen.

Kommunala överväganden

Renskötseln i kommunen får bedrivas på andra näringars villkor. Ibland uppstår konflikter med de jord- och skogsbruket. Kommunen är positiv till renskötseln men tar oftast inte ställning i eventuella markanvändningskonflikter med andra areella näringar. Kommunen vill verka för att behålla renskötseln i nuvarande form och omfattning. Mängden djur måste dock anpassas till det betetryck som markerna tål.

VÄRDEFULLA ÄMNEN OCH MINERALER

Kommunala mål

Täktverksamhet och hantering av grus, matjord och torv ska präglas av en god hushållning och hänsyn till naturmiljön. Vid konflikt mellan grusbrytnings- och vattentäktsintressen skall vattenförsörjningen prioriteras. Inom områden som bedöms ha höga naturvärden får ingen ny täktverksamhet etableras. Användningen av naturgrus ska ersättas med andra material.

Planförutsättningar ämnen och mineraler

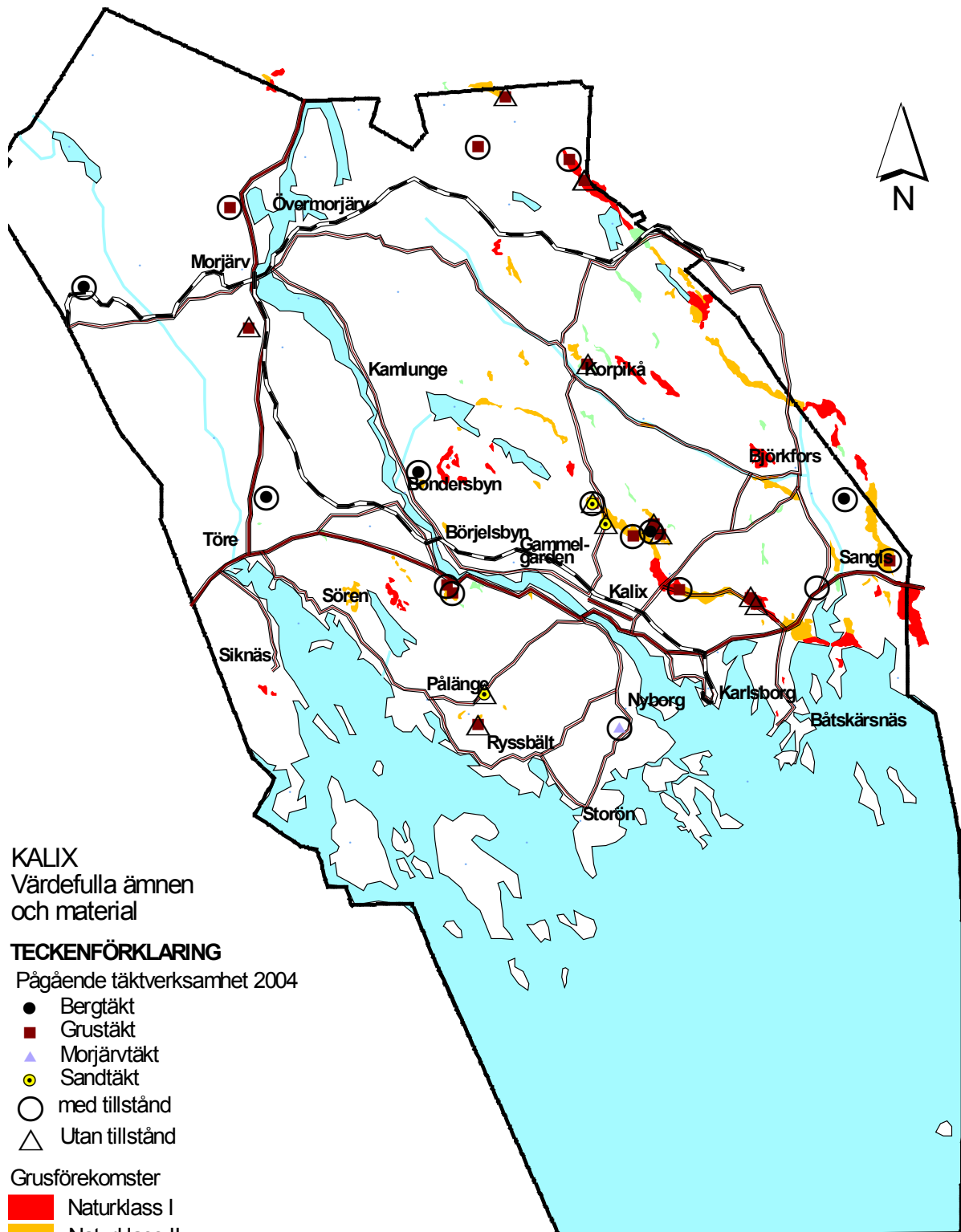
Grus och sten är viktiga naturresurser för byggnads- och anläggningsverksamhet. Dessa resurser är inte förnyelsebara. Pågående täktverksamhet och grusförekomster finns redovisade på kartan bredvid.

Det kan nämnas att omfattande täktverksamhet har bedrivits under årens lopp utefter Morjärvsåsen. Bristituationer kan lokalt komma att uppstå inom en överskådlig tid om inte hushållningsaspekterna uppmärksammas tillräckligt. Allteftersom grustillgången minskar kommer bl.a. konflikten med vattenförsörjningen öka.

Kommunala överväganden

Befintliga grustäkter bör i första hand slutföras innan nya täkter tillåts exploateras. Endast grusförekomster med låga bevarandevärden, (naturklass III) bör få exploateras. I första hand bör bergkross, morän eller återvinning av annat lämpligt återvinningsmaterial användas vid anläggningsarbeten.

De grusförekomster som är klassade i naturklass I har särskilt stort värde ur naturvårdssynpunkt och kan inte upplåtas för täkt. Klass II är områden med så stort värde för naturvärden att särskild uppmärksamhet erfordras vid prövning av ansökningar om täkt.

KALIX
 Värdefulla ämnen
 och material

TECKENFÖRKLARING

Pågående täktverksamhet 2004

- Bergtäkt
- Grustäkt
- ▲ Morjärvtäkt
- Sandtäkt
- med tillstånd
- △ Utan tillstånd

Grusförekomster

- Naturklass I
- Naturklass II
- Naturklass III

0 5 10 15 20 kilometer

KOMMUNIKATIONER

Kommunala mål

Kommunens målsättning är att verka för att Norrbotniabanan byggs genom Kalix. Verka för att gatu-och vägstandarden i kommunen är av god kvalitet. Kollektivtrafiken skall förbättras. Kontinuerlig utbyggnad av gång-och cykelvägar i enlighet med programmet. Kalix kommun verkar även för att en djuphamn med järnvägsanslutning anläggs i Storön. Tillgängligheten och villkoren för gående och handikappade i Kalix centrum skall förbättras.

Planeringsförutsättningar för infrastruktur allmänna kommunikationer

Vägnätet

E4 och E10 är vägar inom kommunen som är av riksintresse. Vägverket bedömer att nuvarande vägsträckning kommer att behållas under de närmaste 10-15 åren. Vägverket har utarbetat ett flertal förstudier som syftar till att bredda E4 och separera vägbanan i båda köriktningarna med vajerräcke, en s.k. 2+1 väg. Vissa avsnitt av dessa projekt är påbörjade/avslutade. Under 2008 har Vägverket genomfört en förstudie angående E4:ans framtida sträckning förbi Kalix tätort.

Vägverket arbetar med den s.k. nollvisionen. Nollvisionen är grunden för trafiksäkerhetsarbetet i Sverige. Den är bilden av en önskad framtid där ingen dödas eller skadas allvarligt i vägtrafiken.

Nollvisionen utgår från att olyckor inte alltid kan förhindras, eftersom människor ibland gör misstag. Vägar, gator och fordon måste därför utformas så att misstagen inte leder till döden eller allvarliga personskador.

Europavägarna är en viktiga förbindelseleder för arbets- utbildnings- och servicependling. För de båda riksvägarna råder ett byggnadsförbud på 30 meter från vägområdet. Byggnadsförbudet omfattar nya byggnader, tillbyggnader eller andra anläggningar som kan äventyra trafiksäkerheten eller inskränka Vägverkets framtida möjligheter att bredda vägen.

Stora mängder farligt gods transporteras på E4 och E10, se kapitlet Miljö- och riskhänsyn.

Gång- och cykelnätet

Kommunen har tagit fram ett gång- och cykelledsprogram som omfattar både det kommunala och statliga vägnätet. Med detta program som underlag arbetar kommunen kontinuerligt för att förbättra möjligheterna till att på ett trafiksäkert sätt kunna nyttja cykeln som transportmedel. Ett ökat cyklande leder både till förbättrad hälsa och minskad miljöpåverkan i och med att kortare transporter kan flyttas från bil till cykel.

Programmet innehåller en sammanställning av ett 50-tal objekt vid vägar som förvaltas av Vägverket och kommunen med ungefär hälften vardera. En infrastrukturplan har framtagits där de olika objekten prioriteras.

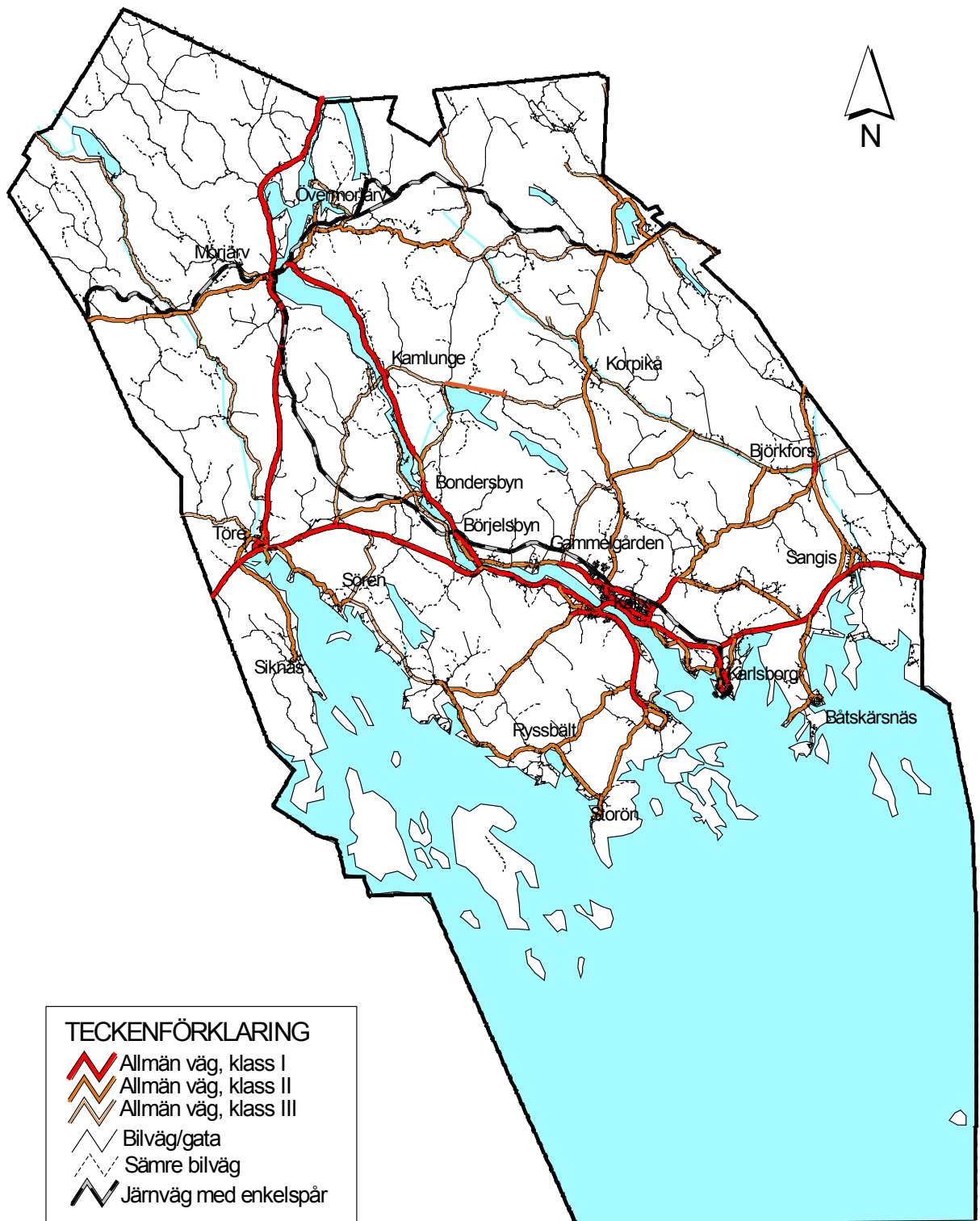
Hamnar

I Kalix finns fyra djuphamnar, Töre hamn, Billerud Karlsborg, sågverkskajen i Karlsborg samt oljehamnen i Axelsvik. I Töre förekommer inte längre någon hamnverksamhet.

Se även kapitel 2.7 Miljö och riskfaktorer-hamnar.

Kommunala överväganden

Kalix kommuns utgångspunkt avseende E4:ans sträckning vid Kalix centralort är att E4:an skall förbli i nuvarande läge.

Järnväg mellan Kalix och Haparanda

Banverket har av staten fått i uppdrag att rusta upp den befintliga järnvägen mellan Boden och Kalix. Mellan Kalix och Haparanda är en helt ny järnväg under uppbyggnad. Den nya Haparandabanan kommer att vara elektrifierad och ha en kapacitet som står i relation till dagens och morgondagens transportbehov. Banan kommer också förses med ett nytt, modernt signalsystem. Syftet är att möjliggöra effektivare och miljövänligare tågtrafik på den enda järnvägslänk som binder samman Sverige med Finland och Ryssland. Upprustningen av den befintliga järnvägen Boden-Kalix/Karlsborg pågår. Byggnation av ny järnväg Kalix-Haparanda har påbörjats i februari 2008. Trafikstarten beräknas ske år 2012.

Norrbotniabanan

Norrbotniabanan ska förstärka godstrafiken i landet, men också möjliggöra persontrafik mellan norr-landskustens städer. Ger dubbelspår till Stambanan, ökad kapacitet, kraftigt sänkta transportkostnader och halverade restider längs kusten.

De positiva effekterna är mycket stora:

- Transportkostnaderna för godstrafiken kan minskas med cirka 30 %.
- Restiderna för persontrafik kan halveras.

Banverket genomför nu fyra järnvägsutredningar för en ny järnväg mellan Umeå och Luleå. Den nya järnvägen ska i första hand förstärka godstrafiken i landet, men också möjliggöra persontrafik mellan norrlandskustens städer.

Kommunala överväganden

Kommunen är positiv till att en ny järnväg byggs mellan Kalix och Haparanda även med finsk spårvidd.

Kommunen arbetar också aktivt för att Norrbotniabanan skall komma till stånd. Järnväg med persontrafik innebär att regionen förstoras genom att de förbättrade kommunikationerna underlättar resor för arbete, studier, rekreation, nöjen o.d.

Kommunens bestämda uppfattning är att Norrbotniabanan skall byggas längs kusten, hela sträckan, dvs också länken Luleå-Kalix, eftersom restiderna mellan de båda kommunerna då skulle bli väsentligt kortare.

Banverket har valt bygga ny järnväg

Telekommunikationer

3G är i Sverige det vardagliga namnet på en standard som heter UMTS, Universal Mobile Telecommunications, som beskriver tekniken bakom telefonsystemet. Uttrycket 3G beskriver att det handlar om den tredje generationens mobiltelefoni där NMT, som kom på 1980-talet, och GSM, som är det vanligaste systemet idag, är den första respektive den andra generationen.

Utbyggnaden av 3G i Sverige är en följd av EU-parlamentets och EU-rådets beslut om samordnat införande av ett system för mobil och trådlös telekommunikation av tredje generationen (UMTS) inom gemenskapen.

3G innebär snabbare informationsöverföring till mobiltelefoner jämfört med dagens GSM-telefoner. Systemet ger möjligheter att skicka ljud och rörliga bilder. Framtidens mobiltelefoner kommer mer att likna datorer med tillgång till internet.

Post- och telestyrelsen, PTS, beslutade den 16 december 2000 att tilldela följande operatörer 3G-tillstånd: Vodafone, 3, Orange och Tele2. Alla fyra företagen utfäste sig att täcka minst 8 860 000 personer redan i slutet av 2003, vilket då motsvarade 99,98 procent av Sveriges befolkning.

Utbyggnaden av 3G-nätet pågår för fullt i länet. Operatörerna ansöker kontinuerligt om bygglov för uppförande av master. Det finns dock en stark oro från allmänheten för elektromagnetsisk strålning.

Bredband

Norrbottnens kommuner har under åren 2002-2007 i samverkan genom projektbolaget IT Norrbotten byggt ett regionalt bredbandsnät vilken sammanbinder länet kommunhuvudorter. Inom Kalix kommun är bredbandsutbyggnaden med tekniken ADSL i dagsläget klar i alla byar förutom Storsien och Sockenträsk. I byn Gammelgården har alla hushåll möjlighet till fibernätanslutning. Inom tätorten är ca 95 % av boende i flerfamiljshus anslutna till kommunens fibernät. Boende i villaområden inom tätorter har i dagsläget endast möjlighet till ADSL anslutning.

Kommunala överväganden

Kommunen är positivt inställd till utbyggnaden av 3G-nätet i kommunen. Hänsyn bör dock tas till allmänheten vid lokaliseringen av 3G-master. Alternativa placeringar bör alltid undersökas när diskussioner uppstår.

TOTALFÖRSVARET

Kommunala mål

Kommunen verkar för ett ökat användande av Lombens skjutfält och ser gärna att verksamheten kan utvecklas mot internationell verksamhet

Planeringsförutsättningar Totalförsvaret

I Kalix finns starka traditioner när det gäller landet försvar. Under andra världskriget lokaliserades en FO-stab till Morjärv. FO-staben flyttades senare till Kalix. Den s.k. Kalixlinjen utgjorde tidigare en försvarsstrategisk viktig befästningslinje som skulle försvåra en fientlig invasion från öster.

En förändrad inriktning inom Försvarsmakten har inneburit neddragningar och omorganisationer inom försvaret. FO-staben är numera nedlagd men FMLOG har fortfarande verksamhet inom kommunen. FMLOG är ett förband med uppgifter enbart inom grundorganisationen. Huvuduppgiften är att stödja organisationsenheter inom Försvarsmakten med underhållsverksamhet.

I Kalix finns två övnings- och skjutfält. I norra delen av kommunen ca. 37 km från Kalix, ligger Lombens skjutfält som sträcker sig över gränsen till Överkalix. Skjutfältet omfattar 10418 hektar, varav 2/3 delar ligger inom Överkalix kommun. Skjutfältet ligger avskilt från bostadsbebyggelse och bedöms ha goda utvecklingsmöjligheter.

Orrträsk skjutfält ligger ca. 20 km norr om Kalix. Skjutfältet omfattar en areal om ca. 1500 hektar. Skjutfältet används i mindre omfattning och bedöms ha begränsade utvecklingsmöjligheter. Försvarsmakten har tidigare övervägt att utveckla skjutfältet men då krävs först en miljösanering vilket leder till höga utvecklingskostnader. Utvecklingen har därför fått anstå.

I Grubbnäsudden finns ett militärt läger med förläggingsmöjligheter. Det finns 315 sängplatser och ytterligare plats för 600 personer i tältförläggning.

I Norrbotten finns flera stora övnings- och skjutfält som ligger väl avskilt från bostadsbebyggelse. Den relativt glesa befolkningsstrukturen i Norrbotten innebär mindre konflikter med andra markanvändningsintressen jämfört med södra Sverige. Försvarets nya inriktning innebär fler internationella insatser där samarbete krävs med andra länders försvar. Det finns också ett stort intresse från andra länder att få komma till Norrbotten och hålla vinterövningar. Det bedöms därför som en stor framtida potential för länet att kunna erbjuda goda övningsmöjligheter, särskilt vinterövningar.

Utöver den redovisning som skett i översiktsplanen finns det intresseområden för totalförsvaret som av sekretesskäl inte redovisas i översiktsplanen. Försvarsintressen är i sådana områden inriktade mot att följa olika förändringar i markanvändningen. I de fall försvarets intresse berörs i plan- eller lovärenden sker en särskild prövning av plan- och miljönämnden. Om plan och miljönämnden fattar beslut som inte är i överensstämmelse med försvarets intressen kan beslutet komma att överprövas av länsstyrelsen. Kännedom om berörda områdens belägenhet och omfattning finns hos kommunen och länsstyrelsen.

Kommunala överväganden

Kommunen ser positivt på Försvarets övningsverksamhet och välkomnar ett ökat utnyttjande av övningsfälten, främst då Lomben som ligger relativt väl avskilt från bebyggelse. Kommunen avser att vara restriktiv mot att bevilja bygglov i närheten av Lombens övnings- och skjutfält.

Förutom övnings- och skjutfälten och Grubbnäsuddens läger finns försvarsanläggningar som av sekretesskäl inte kan redovisas. Plan och miljönämnden samråder med försvaret när bygglovanvändningar berör dessa områden.

KALIX
 Totalförsvaret
 Militära övnings-
 och skjutfält

0 5 10 15 20 kilometer

ENERGI

Kommunala mål

För att minska energianvändningen och reducera utsläppen av växthusgaser har en handlingsplan med mål och åtgärder tagits fram under hösten 2007. Målen är satta med hänsyn tagen till Sveriges och Norrbottens klimatmål. För att nå målen föreslås åtgärder så som fjärrvärmeutbyggnad, närvärme satsningar, effektiviserings åtgärder, samt informations- och utbildnings insatser. Strategin med mål och åtgärder ska följas upp och utvärderas på regelbunden basis. Kommunfullmäktige beslutar om Energiplan och klimatstrategin, men för att nå en långsiktigt hållbar energiförsörjning måste alla invånare i kommunen på sikt involveras i energi och klimatarbetet.

Planeringsförutsättningar energi Elkraft

Elmarknaden i Sverige har reformerats. Syftet har varit att åstadkomma en mer konkurrensutsatt elmarknad genom att organisatoriskt skilja på elproduktion och eldistribution. Den nya lagen har inneburit att företag som bedriver elproduktion inte får förvalta nät i samma juridiska enhet. Det svenska elnätet indelas i stamnät, regionnät och lokalnät. Den 1 januari 1992 bildades Svenska Kraftnät som övertagit förvaltningen och driften av stamnätet. Regionnätet i länet förvaltas av Vattenfall Regionnät AB.

Ledningsnätet i Kalix framgår av vidstående karta. En viktig punkt i nätet utgör transformatorstationen i Vånåfjärden där ledningsnätet knyts samman. Många människor känner en stark oro för magnetiska fält. Stömbrott orsakas ofta av nedfallande träd över ledningarna. Bredden på skogsgatan och avståndet mellan ledning och bebyggelse bör öka i förhållande till vad som anges i de allmänna föreskrifterna.

Den 220 kV ledning som idag till stor del svarar för Kalix elförsörjning kommer att avvecklas senast 2015. För att ersätta den förlorade matningen kommer sannolikt ett nytt ställverksam en ny ledning i kommunen att bli aktuell. Svenska Kraftnät utreder för närvarande alternativa lösningar.

Vindkraft

I dagsläget finns vindkraftverk vid Axelsvik och på Storöhalvön.

Från den 1 augusti 2009 försvinner kraven på detaljplan och bygglov om ett vindkraftverk har fått tillstånd enligt miljöbalken. Då kan tiden för handläggning av ärenden kortas och snabbas på. Det ska dock fortfarande krävas detaljplan när vindkraftverk ska uppföras i områden där det råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse eller anläggningar. Det blir vidare ändringar i förbudet att uppföra vindkraftverk inom den så kallade obrutna kusten.

När kärnkraften avvecklas måste vi satsa på nya energikällor. Vindkraft är en förenyelsebar energikälla som ges hög prioritet. Det krävs dock större vindkraftparker för att det skall ge några större bidrag till landets elför-

sörjning. Etablering av vindkraft förutsätter att vindexponerade områden kan utnyttjas. Sådana finns det gott om utefter kusten, men kustområdet rymmer också mycket stora bevarandevärden.

Haparanda, Kalix, Luleå och Piteå kommuner har under år 2008 påbörjat en gemensam vindkraftutredning för Norrbottens kust- och skärgårdsområde. Syftet med vindkraftsutredningen är att peka ut områden som kan vara lämpliga för vindkraftsetableringar i Norrbottens kust och skärgård. Områdena skall inventeras och analyseras utifrån befintligt kartmaterial och övrigt material. Syftet är att även redovisa hur eventuella negativa effekter kan minimeras i identifierade lämpliga områden för vindkraft. Utredningen skall vara klart i juni 2009 och kommer att bilda underlag för eller fungera som komplement till kommunernas översiktsplaner.

Kommunala överväganden

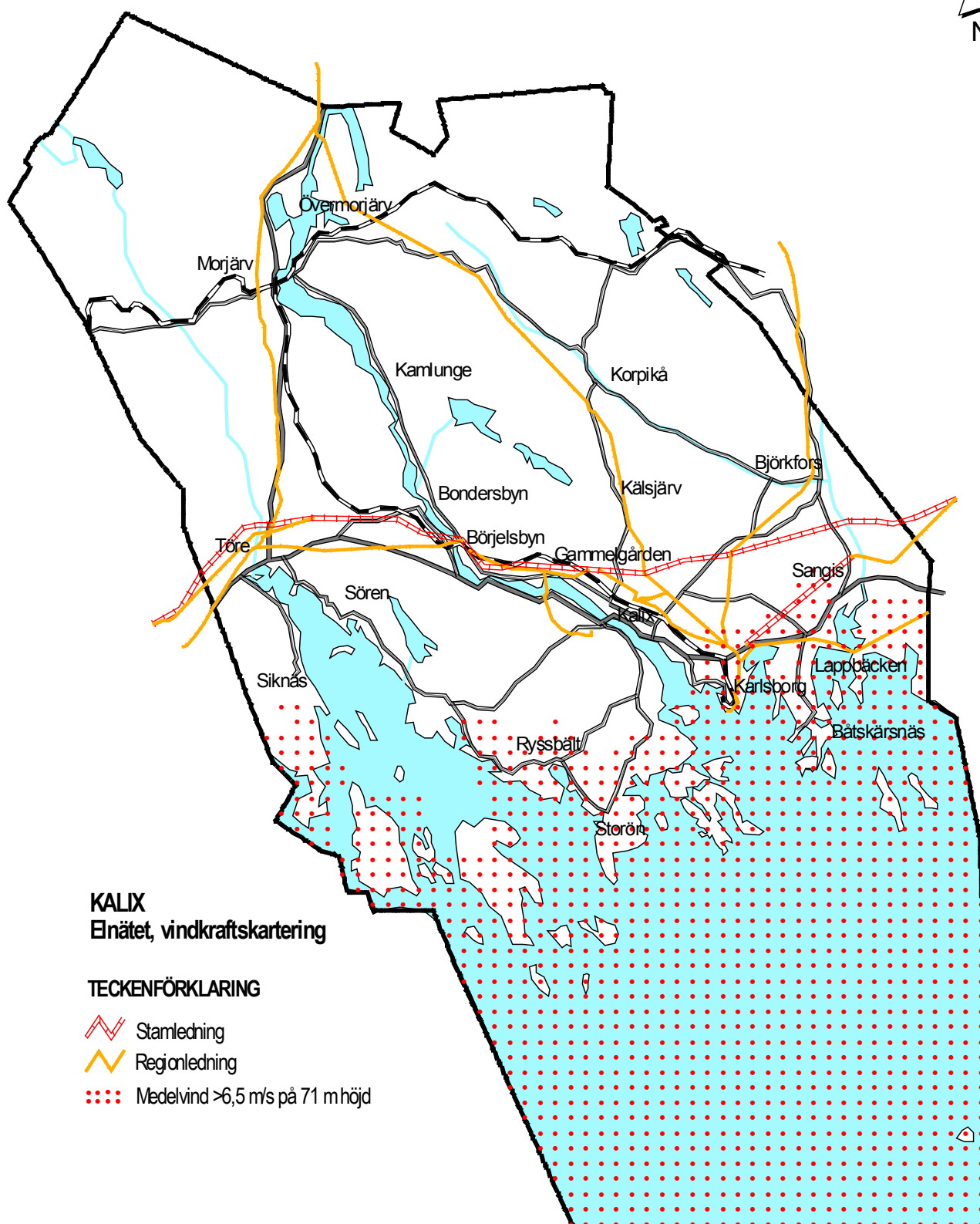
Elkraft

Vid lokalisering av ny bebyggelse i närhet av starkströmsledning bör ett avstånd av minst 75 meter upprätthållas mellan bostad och ledning med spänningar över 130 kV med hänsyn till de magnetiska fält som finns vid kraftledning.

Vindkraft

Kommunen är positiv till vindkraft. I diskussionen kring vindkraft bör hänsyn tas till den historiskt relativt korta tid som vindkraften påverkar miljön (20-30 år) och det faktum att en nära nog fullständig restaurering av de platser som vindkraften etablerats är möjlig. Vid etablering av vindkraft måste dock hänsyn tas övriga allmänna intressen.

Kommunen kan dock inte i denna översiktsplan reservera mark som lämpliga för vindkraft. Kalix kommun kommer att hantera frågan om vindkraft som en ändring av denna översiktsplan genom tillägg så snart vindkraftsutredningen för Norrbottens kust- och skärgårdsområde är klar. Kommunen har som målsättning att vid detta tillfälle även utreda möjligheterna till vindkraftsetableringar inom kommunens inland.

KALIX
Elnätet, vindkraftskartering

TECKENFÖRKLARING

- Stamledning
- Regionledning
- Medelvind >6,5 m/s på 71 m höjd

0 5000 10000 15000 20000 meter